

НАЦИОНАЛЕН ЦЕНТЪР ПО ЗАРАЗНИ И ПАРАЗИТНИ БОЛЕСТИ
ОТДЕЛ „ЕПИДЕМИОЛОГИЯ”

ОСТРИ ЗАРАЗНИ БОЛЕСТИ В БЪЛГАРИЯ ПРЕЗ 2021 г.
(Основни епидемиологични показатели)

В анализа са представени основните епидемиологични показатели, характеризиращи разпространението на острите заразни болести (ОЗБ) (без туберкулоза, СПИН и полово предавани инфекции) в България през 2021 г. Използвани са следните източници на информация:

- Официални статистически данни за населението от Националния статистически институт за 2020 г.;
- Официални статистически данни от Националния център по обществено здраве и анализи (НЦОЗА) за 2021 г.;
- Данни от информационната система за събиране и анализиране на данни за заболяемостта от морбили, паротит и рубеола в България за 2021 г.;
- Данни от информационната система за събиране и анализиране на данни за заболяемостта от грип и остри респираторни заболявания (ОРЗ) в България за 2021 г.;
- Данни от информационната система за надзор на остра вяла парализа в България;
- Данни от годишните анализи на заразните болести на регионалните здравни инспекции (РЗИ) за 2021 г.;
- Данни от информационната система за събиране и анализиране на данни за разпространението и заболяемостта от инфекция с SARS-Cov-2 (COVID-19) в България за 2021 г.;
- Данни от собствени епидемиологични проучвания за 2021 г.;
- Данни от Референтните микробиологични и вирусологични лаборатории в Националния център по заразни и паразитни болести (НЦЗПБ) за 2021 г..

Епидемиологичните показатели за отделните заразни болести са представени в табличен и графичен вид.

За съпоставимост с предходни годишни анализи на заразните болести в таблиците за заболяемост, смъртност и леталитет, не са включени данните за заболяванията от грип и ОРЗ, и от COVID-19. Анализи на тези заболявания са представени обаче в раздела на дихателните инфекции без масова имунопрофилактика. Както и в минали годишни анализи на заразните болести в България, заболяванията от туберкулоза, СПИН и полово предавани инфекции не са обект и на настоящия анализ,

ЗАБОЛЯЕМОСТ ОТ ОСТРИ ЗАРАЗНИ БОЛЕСТИ* В БЪЛГАРИЯ И СТРУКТУРА НА ИНФЕКЦИОЗНАТА ПАТОЛОГИЯ ПРЕЗ 2021 г.

2021 г. е втора пандемична година за COVID-19 с много висока заболяемост. По данни на НЦОЗА в страната са регистрирани 538 385 случая с COVID-19, заболяемост 7784,01‰. Същевременно през 2021 г. в България са регистрирани 11 956 случая на остри заразни заболявания (*без грип и ОРЗ, туберкулоза, СПИН и полово предавани инфекции, и COVID-19), заболяемост 172,86 ‰. (таблици 1 и 2).

Отчита се значителен спад в брой случаи и заболяемост спрямо предходните четири години (2020 г.- 22 261 сл., заболяемост 320,23‰; 2019 г. - 54 397 сл., заболяемост 777,10‰; 2018 г. - 48 092 сл., заболяемост 682,15‰; 2017 г. - 52 393 сл., заболяемост 737,74‰) - таблица 1, което е в резултат на комплексното въздействие на фактори възникнали и действали в развоја на епидемията от COVID-19 до края на същата година.

Таблица 1 ЗАБОЛЯЕМОСТ, СМЪРТНОСТ И ЛЕТАЛИТЕТ ОТ ОСТРИ ИНФЕКЦИОЗНИ БОЛЕСТИ* В БЪЛГАРИЯ ПРЕЗ 2000-2021г.

Година	Брой заболели	Заболяемост на 100 000 (% ‰)	Брой умрели	Смъртност на 100 000 (% ‰)	Леталитет (%)
2000	80 167	978,74	105	1,28	0,13
2001	51 333	629,89	131	1,61	0,26
2002	51 229	649,20	124	1,57	0,24
2003	50 913	648,92	116	1,48	0,23
2004	68 954	883,88	133	1,70	0,19
2005	59 913	771,97	108	1,39	0,18
2006	67 462	874,00	122	1,58	0,18
2007	70 277	915,15	121	1,58	0,17
2008	57 916	758,04	88	1,15	0,15
2009	63 474	834,46	97	1,28	0,15
2010	68 839	910,12	110	1,45	0,16
2011	58 259	791,07	64	0,87	0,11
2012	60 998	832,48	84	1,15	0,14
2013	67 916	932,65	79	1,08	0,12
2014	50 800	701,11	77	1,06	0,15
2015	54 471	756,31	71	0,99	0,13
2016	61 283	856,65	82	1,15	0,13
2017	52 393	737,74	93	1,31	0,18
2018	48092	682,15	90	1,28	0,19
2019	54397	777,10	87	1,24	0,16
2020	22261	320,23	52	0,75	0,23
2021	11956	172,86	19	0,27	0,16

* Без грип и ОРЗ, туберкулоза, СПИН и полово предавани инфекции, и COVID-19

В структурата на инфекциозната заболяемост с най-висок относителен дял са случаите на варицела (54,49%), следвани от случаите на гастроентерити и ентероколити (24,70%) – таблица 2.

Таблица 2 СТРУКТУРА НА ИНФЕКЦИОЗНАТА ПАТОЛОГИЯ И ЗАБОЛЯЕМОСТ ОТ ОСТРИ ЗАРАЗНИ БОЛЕСТИ* В БЪЛГАРИЯ ПРЕЗ 2021 г.

№	Нозологични единици	Заболели (брой)	Заболяемост (на 100 000)	Отн, дял (%)
1	Антракс	1	0,01	0,01
2	БММЕ хемофилус инфлуенце	0	0,00	0,00
3	БММЕ пневмококов**	3	0,04	0,03
4	БММЕ стрептококов**	2	0,03	0,02
5	БММЕ други	14	0,20	0,12
6	Ботулизъм	0	0,00	0,00
7	Бруцелоза	0	0,00	0,00
8	Бяс	0	0,00	0,00
9	Вариант на болестта на Кройцфелд-Якоб	0	0,00	0,00
10	Вариола	0	0,00	0,00
11	Варицела	6515	94,19	54,49
12	Вирусни менингити и менингоенцефалити	43	0,62	0,36
13	ВХТ Кримска-Конго хеморагична треска	0	0,00	0,00
14	ВХТ Хеморагична треска с бъбречен синдром	11	0,16	0,09
15	Вирусен хепатит тип А	723	10,45	6,05
16	Вирусен хепатит тип В	83	1,2	0,69
17	Вирусен хепатит тип С	25	0,36	0,21
18	Вирусен хепатит тип D, остър	2	0,03	0,02
19	Вирусен хепатит тип E, остър	46	0,67	0,38
20	Вирусен хепатит неопределен, остър	78	1,13	0,65
21	Гастроентерит, ентероколит	2953	42,69	24,70
22	Дизентерия (шигелоза)	30	0,43	0,25
23	Дифтерия	0	0,00	0,00
24	Епидемичен паротит	16	0,23	0,13
25	Жълта треска	0	0,00	0,00
26	Западнонилска треска	0	0,00	0,00
27	Инвазивна инфекция, пневмококова	0	0,00	0,00
28	Инвазивна инфекция, Хемофилус инфлуенце	0	0,00	0,00
29	Йерсиниоза	5	0,07	0,04
30	Кампилобактериоза	100	1,45	0,84
31	Коклюш	3	0,04	0,03
32	Колиентерити (ешерихиози)	281	4,06	2,35
33	Инфекция, предизвикана от E, Coli, продуциращи Shiga/Vero токсини (STEC/VTEC)	0	0,00	0,00
34	Кореман тиф/Паратиф	1	0,01	0,01
35	Ку-треска	36	0,52	0,30
36	Кърлежов енцефалит	1	0,01	0,01
37	Лаймска борелиоза	46	0,67	0,38
38	Лаймска невроборелиоза	0	0,00	0,00
39	Легионерска болест	2	0,03	0,02
40	Лептоспирози	6	0,09	0,03
41	Листериоза	3	0,04	0,42

42	Марсилска треска	50	0,72	0,42
43	Менингококова инфекция (менингококов менингит и сепсис)	2	0,03	0,02
44	Морбили	0	0	0
45	Орнитоза	0	0,00	0,00
46	Петнист тиф	0	0,00	0,00
47	Полиомиелит	0	0,00	0,00
48	Остри вяли парализи	152	2,20	1,27
49	Птичи грип А/Н5 или А/Н5N1 при хора	0	0,00	0,00
50	Ротавирусен гастроентерит	298	4,31	2,49
51	Рубеола	0	0,00	0,00
52	Вродена рубеола	0	0,00	0,00
53	Салмонелоза	240	3,47	2,01
54	Скарлатина	184	2,66	1,54
55	Тежък остър респираторен синдром (ТОРС)	0	0,00	0,00
56	Тетанус	1	0,01	0,01
57	Туларемия	0	0,00	0,00
58	Холера	0	0,00	0,00
59	Чума	0	0,00	0,00
ОБЩО		11956	172,86	100,00

* Без грип и ОРЗ, туберкулоза, СПИН и полово предавани инфекции, и COVID-19

СМЪРТНОСТ И ЛЕТАЛИТЕТ ОТ ОСТРИ ЗАРАЗНИ БОЛЕСТИ* В БЪЛГАРИЯ ПРЕЗ 2021 г.

През 2021 г. са регистрирани 24 097 починали от COVID-19 лица, смъртност 348,40‰⁰⁰⁰, леталитет 4,48%. Показателите тук са по-високи спрямо предходната първа пандемична година (2020 г. - 7515 починали лица, смъртност 108,11‰⁰⁰⁰, леталитет 3,73%) (по данни от НЦОЗА).

19 смъртни случая в резултат на други заразни болести са регистрирани през годината, смъртност 0,27‰⁰⁰⁰ (2020 г. – 52 смъртни случая, смъртност 0,75‰⁰⁰⁰; 2019 г. - 87 смъртни случая, смъртност 1,24‰⁰⁰⁰; 2018 г. - 90 смъртни случая, смъртност 1,28‰⁰⁰⁰; 2017 г. - 93 смъртни случая, смъртност 1,31‰⁰⁰⁰). Леталитетът от ОЗБ през 2021 г. е 0,16% (2020 г. е 0,23% ; 2019 г. - 0,16%; 2018 г. - 0,19%; 2017 г. - 0,18%) - таблица 1. и таблица 3.

Таблица 3 СМЪРТНОСТ И ЛЕТАЛИТЕТ ОТ ОСТРИ ЗАРАЗНИ БОЛЕСТИ* В БЪЛГАРИЯ ПРЕЗ 2021 г.

№	Нозологични единици	Умрели (брой)	Смъртност (на 100 000)	Леталитет (%)
1	Антракс	0	0,00	0,00
2	БММЕ хемофилус инфлуенце	0	0,00	0,00
3	БММЕ пневмококов	0	0,00	0,00
4	БММЕ стрептококов	0	0,00	0,00
5	БММЕ други	3	0,04	21,43
6	Ботулизъм	0	0,00	0,00
7	Бруцелоза	0	0,00	0,00
8	Бяс	0	0,00	0,00
9	Вариант на болестта на Кройтцфелд-Якоб	0	0,00	0,00
10	Вариола	0	0,00	0,00
11	Варицела	0	0,00	0,00
12	Вирусни менингити и менингоенцефалити	3	0,04	6,98
13	ВХТ Кримска-Конго хеморагична треска	0	0,00	0,00
14	ВХТ Хеморагична треска с бъбречен синдром	0	0,00	0,00
15	Вирусен хепатит тип А	0	0,00	0,00
16	Вирусен хепатит тип В, остър	2	0,03	2,41
17	Вирусен хепатит тип С	0	0,00	0,00
18	Вирусен хепатит тип D, остър	0	0,00	0,00
19	Вирусен хепатит тип Е, остър	0	0,00	0,00
20	Вирусен хепатит неопределен, остър	3	0,04	3,85
21	Гастроентерит, ентероколит	3	0,04	0,10
22	Дизентерия (шигелоза)	0	0,00	0,00
23	Дифтерия	0	0,00	0,00
24	Епидемичен паротит	0	0,00	0,00
25	Жълта треска	0	0,00	0,00
26	Западнонилска треска	0	0,00	0,00
27	Инвазивна инфекция, пневмококова	0	0,00	0,00
28	Инвазивна инфекция, Хемофилус инфлуенце	0	0,00	0,00
29	Йерсиниоза	0	0,00	0,00
30	Кампилобактериоза	0	0,00	0,00
31	Коклюш	0	0,00	0,00
32	Колиентерити (ешерихиози)	0	0,00	0,00
33	Инфекция, предизвикана от E. Coli, продуциращи Shiga/Vero токсини (STEC/VTEC)	0	0,00	0,00
34	Кореман тиф/Паратиф	0	0,00	0,00
35	Ку-треска	0	0,00	0,00
36	Кърлежов енцефалит	0	0,00	0,00
37	Лаймска борелиоза	0	0,00	0,00
38	Лаймска невроборелиоза	0	0,00	0,00
39	Легионерска болест	0	0,00	0,00
40	Лептоспирози	0	0,00	0,00
41	Листериоза	0	0,00	0,00
42	Марсилска треска	4	0,06	8,00
43	Менингококова инфекция (менингококов менингит и сепсис)	1	0,01	50,00
44	Морбили	0	0,00	0,00

45	Орнитоза	0	0,00	0,00
46	Петнист тиф	0	0,00	0,00
47	Полиомиелит	0	0,00	0,00
48	Остри вяли парализи	0	0,00	0,00
49	Птичи грип А/Н5 или А/Н5N1при хора	0	0,00	0,00
50	Ротавирусен гастроентерит	0	0,00	0,00
51	Рубеола	0	0,00	0,00
52	Вродена рубеола	0	0,00	0,00
53	Салмонелоза	0	0,00	0,00
54	Скарлатина	0	0,00	0,00
55	Тежък остър респираторен синдром (ТОРС)	0	0,00	0,00
56	Тетанус	0	0,00	0,00
57	Туларемия	0	0,00	0,00
58	Холера	0	0,00	0,00
59	Чума	0	0,00	0,00
ОБЩО		19	0,27	0,16

* Без грип и ОРЗ, туберкулоза, СПИН и полово предавани инфекции, и COVID-19

1. ДИХАТЕЛНИ ИНФЕКЦИИ

1.1. ДИХАТЕЛНИ ИНФЕКЦИИ С МАСОВА ИМУНОПРОФИЛАКТИКА

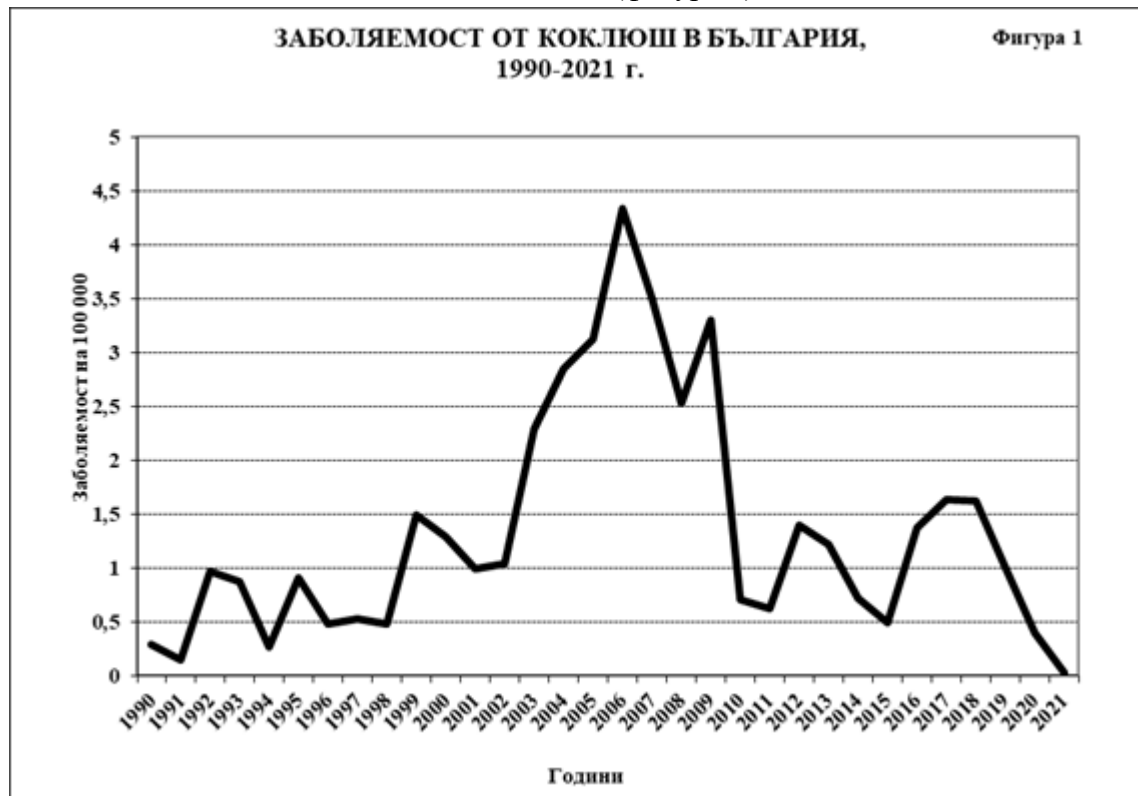
Дифтерия

Не са регистрирани заболели от дифтерия през 2021 г. Заболяването не е регистрирано в страната от 1994 г. насам. Високият имунизационен обхват е от съществена важност за превенция на болестта. В България през последните 27 години имунизационният обхват с ваксина срещу дифтерия се поддържа над 90% годишно.

Единични случаи на дифтерия се съобщават в някои страни от Европейския съюз (2020г.- Австрия, Франция, Германия, Испания).

Коклюш

През 2021 г. в България са регистрирани 3 случая на заболели от коклюш (заболяемост 0,04‰). Заболяемостта от коклюш е най-ниска от 2017 г. насам (2020 г.- 0,39‰; 2019 г.- 1‰; 2018 г.- 1,62‰; 2017 г.- 1,63‰). (фигура 1)

По категории случаите са класифицирани като потвърдени. Разпределени по пол заболелите са 2 мъже и 1 жена. Всички регистрирани заболели са хоспитализирани. През 2021 г. само една област (София-град), съобщава за случаи на коклюш (3 сл.). Диагнозата коклюш е потвърдена в НРЛ „Молекулярна микробиология” при НЦЗПБ. Във възрастовата структура на заболелите разпределението е следното: 1 случай във възрастова група 1-4 г. (0,38‰). В другите детски възрастови групи не са регистрирани случаи. Останалите двама заболели са във възрастова група 40-44 г. (0,39‰).

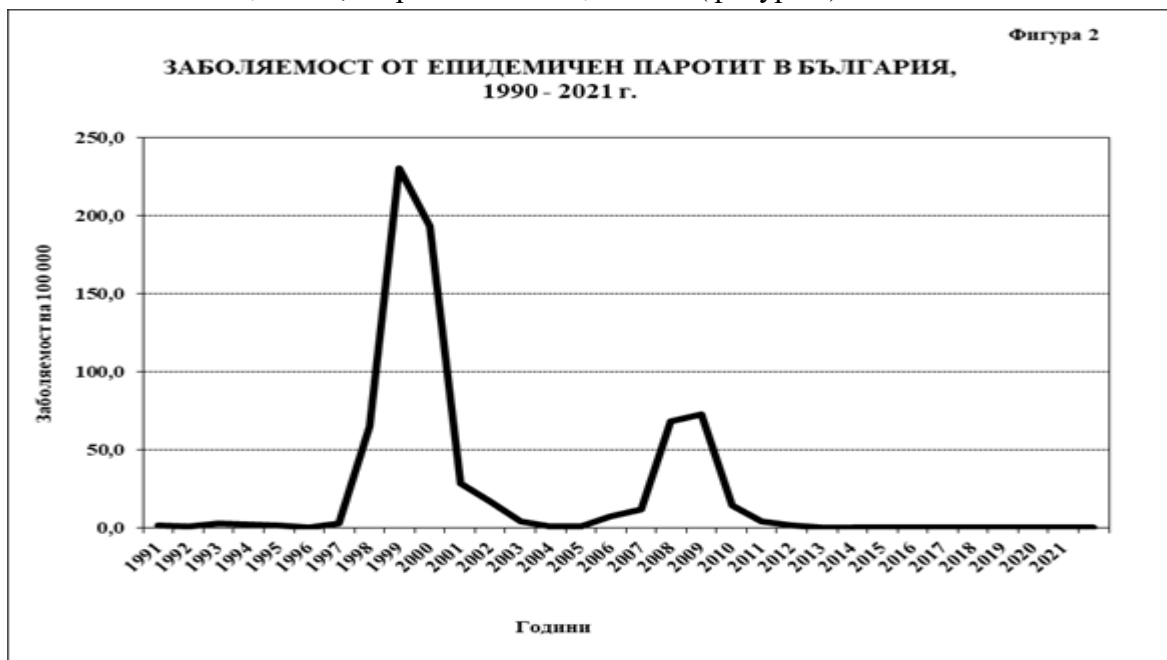
Разпределението на заболелите по имунизационен статус и възрастови групи показва, че заболялото дете не е имунизирано, а за възрастните двама няма данни за имунизация срещу коклюш.

През 2021 г. не са регистрирани смъртни случаи от коклюш.

Епидемичен паротит

През 2021 г. са отчетени 16 случая на заболяванията от епидемичен паротит в България (заболяемост 0,23‰). Лабораторно потвърдени са 14 случая, а останалите два са определени като възможни случаи. Хоспитализирани са 4 от заболелите.

Заболяемостта от епидемичен паротит е най-ниска след 2012 г. (0,79‰), но е близка по стойности с тази през 2015 г. (0,25‰) и 2017 г. (0,21‰). През 2020 г. заболяемостта е 0,19‰, а през 2019 г. - 0,71‰. (фигура 2).

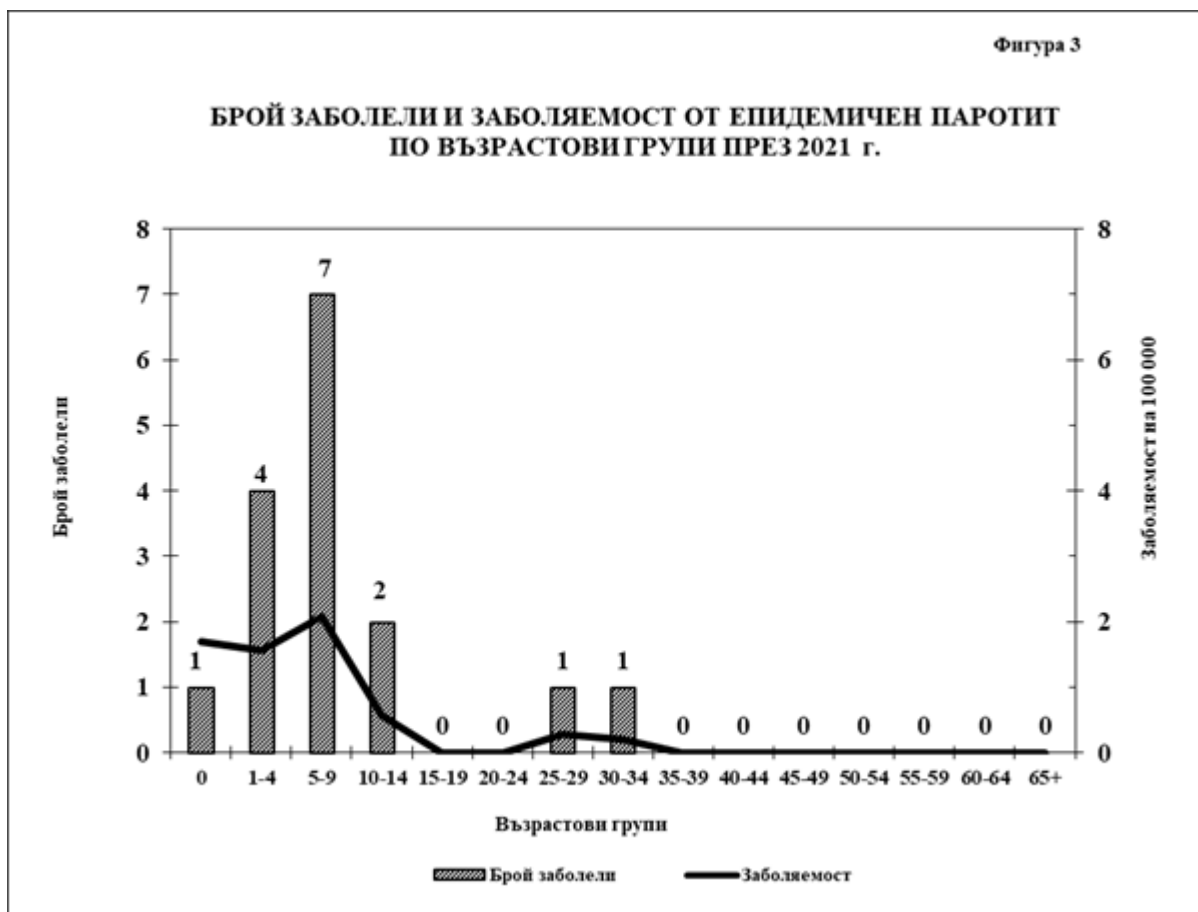
По категории случаите са класифицирани като потвърден (12 сл.) и възможен (4 сл.).
Случаите са регистрирани в месеците от април до октомври.

Хоспитализирани са 4 от всички заболели през годината.

Разпределени по пол заболелите са 11 мъже и 5 жени.

Заболелите от епидемичен паротит са регистрирани в областите София град (4 случая), Стара Загора (6 случая), Хасково (2 случая) и по един случай в областите Ловеч, Перник, Враца и Монтана.

Във възрастта до 12 месеца е регистриран 1 случай. В детските възрастови групи от 1 до 19 г. са съобщени 13 случая. Останалите 2 случая са във възрастови групи 20-29 г. и над 30 години – фигура 3.

Разпределението по имунизационен статус и възрастови групи на заболялите показва, че 10 (63 %) от заболялите са имунизирани; 3 не са имунизирани, а за 2 (над 20 годишна възраст) не са установени данни за извършени имунизации (таблица 4).

През годината няма регистрирани смъртни случаи от епидемичен паротит.

Таблица 4 РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ ПО ВЪЗРАСТОВИ ГРУПИ И ИМУНИЗАЦИОНЕН СТАТУС НА ЗАБОЛЕЛИТЕ ОТ ЕПИДЕМИЧЕН ПАРОТИТ В БЪЛГАРИЯ ПРЕЗ 2021г.

Имунизационен статус (брой дози ваксина)	Брой случаи по възрастови групи (в години)							Общ брой	%
	< 1	1-4	5-9	10-14	15-19	20-29	> 30		
0	1	1	1	0	0	0	0	3	18,75
1	0	4	4	1	0	0	0	9	56,25
2 +	0	0	0	1	0	0	0	1	6,25
Няма данни	0	0	1	0	0	1	1	3	18,75
Общ брой	1	5	6	2	0	1	1	16	100

Морбили

След епидемията от морбили през 2019-2020 г. с общо 1488 регистрирани случая, подробно разгледани в анализите от предходните две години и в анализите предоставени в МЗ и за СЗО в докладите за актуалното състояние по елиминацията на морбили и рубеола в страната през 2019 и 2020 г., през 2021 г. не са регистрирани случаи с диагноза морбили (заболяемост 0,00‰). (фигура 4.)

През годината само от столична РЗИ в информационната система са въведени данни за 3 суспектни за морбили случая, които са отхвърлени на основата на отрицателни резултати от специфичните лабораторни изследвания, посочени в дефиницията за морбили в Наредба № 21. Данни от другите РЗИ не са въвеждани.

В изпълнение на задачи залегнали в националната програма за елиминация на морбили и рубеола (2019-2022 г.) през 2021 г. се проведе национално сероепидемиологично проучване за установяване имунитет срещу морбили в населението. От РЗИ бяха събрани и предоставени в НРЛ „Морбили, паротит, рубеола“ в НЦЗПБ 4 817 проби за серологично изследване и доказване на морбилни антитела. От предварителните резултати на 4 540 изследвани проби в 86% от тестваните проби се установяват IgG антитела (имунитет срещу морбили).

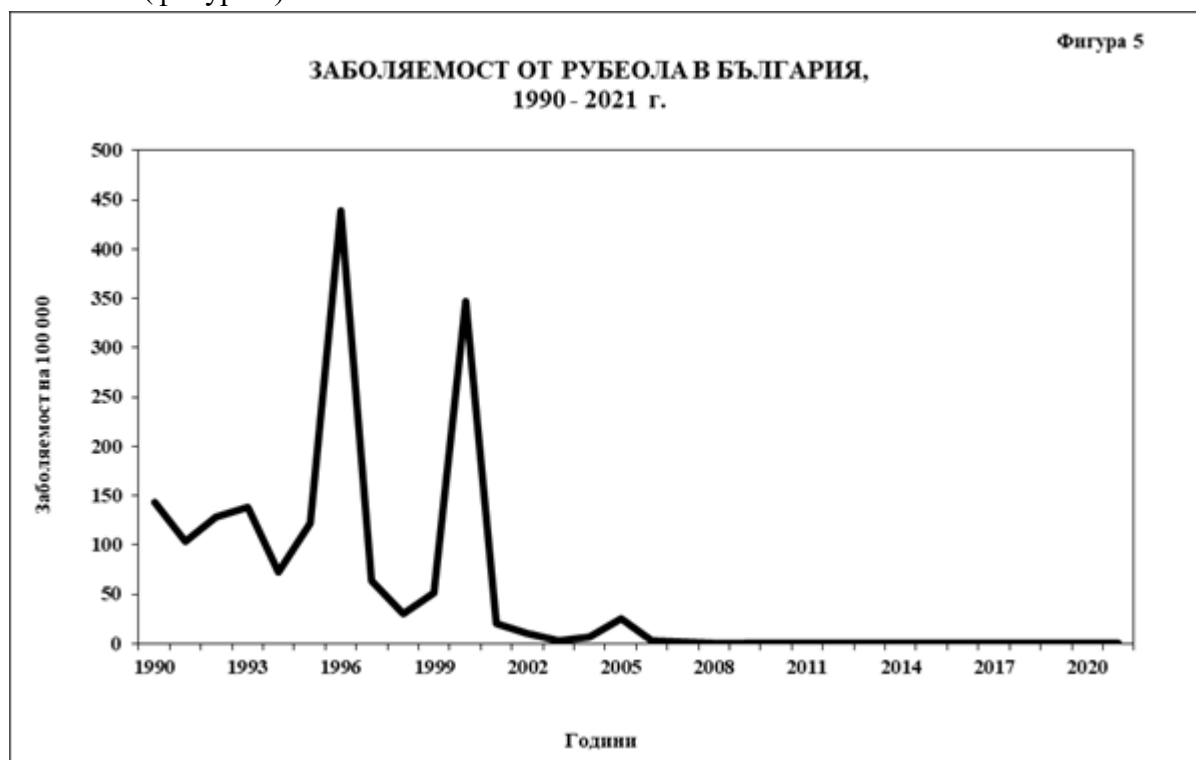
През 2020 и 2021 г. имунизационният обхват с ваксина морбили-паротит-рубеола първи (МПР1) и втори (МПР2) приеми е незадоволителен и е под 90% за всеки един от приемите и през двете години..

За 2021 г. имунизационният обхват с първи прием ваксина срещу морбили е 88,7 % , а с втори прием е 85,8%. Известно е, че за постигане на елиминация на морбили е необходимо да се поддържа имунизационен обхват $\geq 95\%$ с ваксина срещу морбили-паротит-рубеола (МПР), и адекватен епидемиологичен надзор (всеки открит суспектен случай, отговарящ на дефиницията на случай на морбили да се съобщава, своевременно да се провежда епидемиологично проучване и своевременно да се изследват адекватни

по време на вземане, количество и правилно съхранени, клинични материали за лабораторно потвърждаване или отхвърляне на клиничната диагноза, а всеки съмнителен случай се изследва и за морбили, и за рубеола).

Рубеола

През 2021 г., както и в предходните две години случаи на рубеола не са отчетени (заболяемост 0,00 ‰). През последните пет години заболяемостта от рубеола намалява (фигура 5).

Националният верификационен комитет по елиминация на морбили и рубеола, и Регионалната верификационна комисия към Световната здравна организация в своята годишна оценка за България, декларират прекъсване на ендемичното разпространение на рубеола от 2017 г. насам. За постигане елиминация на рубеола обаче е необходимо провеждането на адекватни епидемиологични проучвания и лабораторна диагностика на suspectни случаи чрез осигуряване на адекватни проби (по време и вид на материала) от заболелите и изследването им в Националната референтна лаборатория "Морбили, паротит и рубеола" на НЦЗПБ.

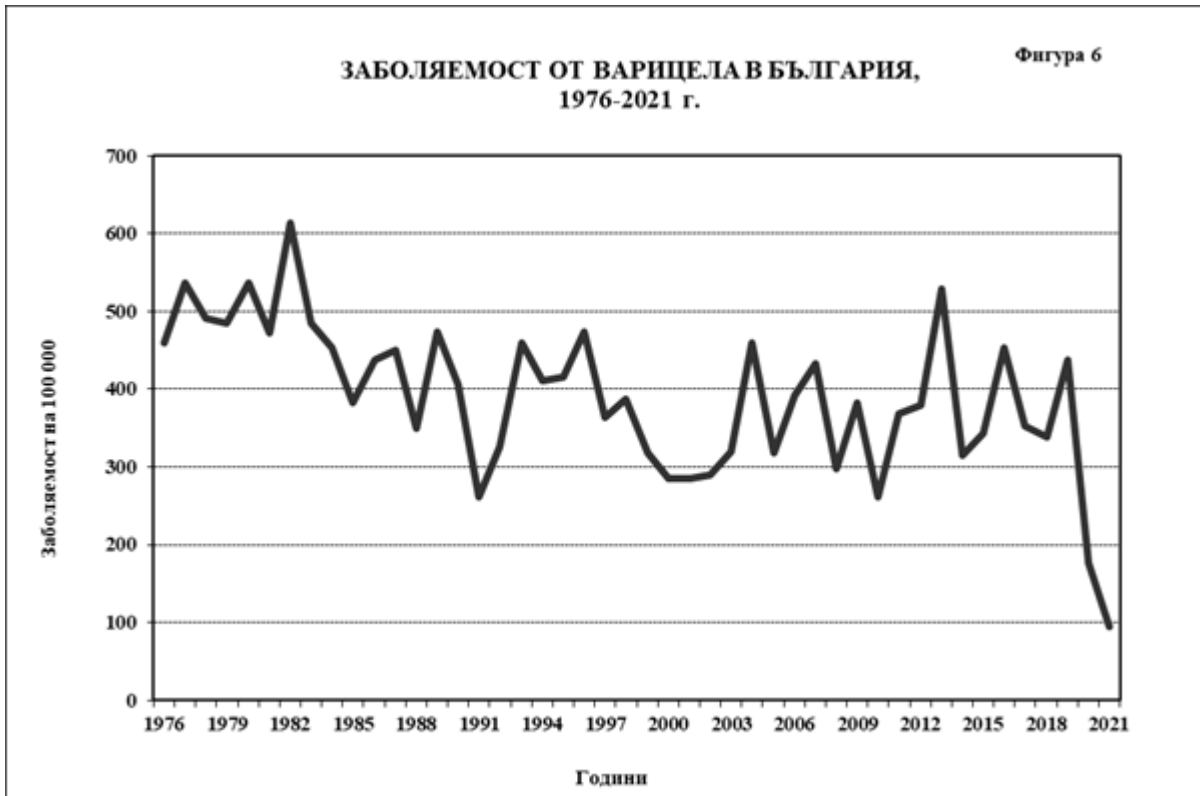
Вродена рубеола

През 2021 г. не са регистрирани случаи на вродена рубеола.

1.2.ДИХАТЕЛНИ ИНФЕКЦИИ БЕЗ МАСОВА ИМУНОПРОФИЛАКТИКА

Варицела

През 2021 г. варицела отново остава водеща заразна болест в структурата на остриите инфекциозни болести (без ОРЗ и грип, COVID-19) с 54,49% от общия брой регистрирани заболявания. Съобщени са 6 515 случая, заболяемост 94,19 ‰ (2020 г.- 12 266 случая, заболяемост 176,45 ‰; 2019 г. - 30 628 случая, заболяемост 437,54 ‰; 2018 г. - 23 877 случая, заболяемост 338,68 ‰; 2017 г. - 25 007 случая, заболяемост 352,12 ‰) – (фигура 6).

Наблюдаваната тенденция е за намаляване в разпространението на заболяването, вероятно в резултат и на противоепидемичните мерки за ограничаване разпространението на COVID-19.

По категории случаите са класифицирани като: възможен - 1298 случая, вероятен - 4 307 и потвърден - 910 случая.

Заболявания са регистрирани във всички възрастови групи, но 87,06% от всички случаи са в детските възрасти от 0 до 14 г., с което се запазва епидемичната характеристика на заболяването, определено като инфекция на детската възраст.

Най-висока е заболяемостта във възрастова група 1-4 г. - 1 076,60 ‰ (2 749 случая), следвана от възрастовите групи 5-9 г. - 812,36 ‰ (2 740 случая), 10-14 г. - 119,19 ‰ (414 случая) и 0 г. - 215,15 ‰ (127 случая).

Продължава наблюдаваната от предходните години тенденция на "остаряване" на инфекцията (7,44% от болелите са във възрастта над 15 години).

Разпределени по пол болелите от варицела са 3199 жени (49,10%) и 3316 мъже (51,68%) – запазва се съотношението от 2020 г. и 2019 г.

С най-висока заболяемост са областите: Габрово (255,23‰), Перник (184,35‰), Пловдив (172,27‰), Ямбол (147,66‰).

Заболяването е със зимно-пролетна сезонност.

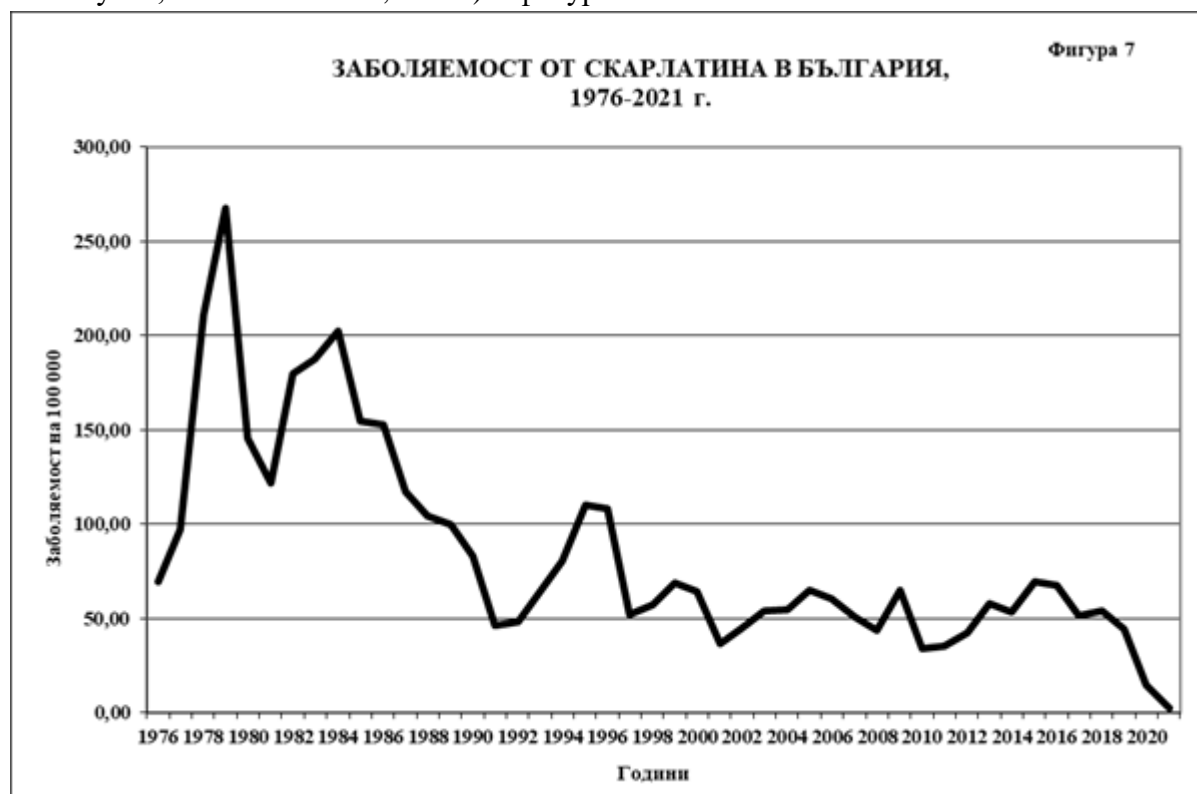
През годината са хоспитализирани 42 заболели от варицела.

Регистрирани са ограничени епидемични взривове в организирани детски колективи и училища, жилищни квартали, семейства и установени епидемични връзки между случаите.

През 2021 г. в страната няма регистрирани смъртни случаи от варицела.

Скарлатина

През 2021 г. са регистрирани 184 случая на скарлатина, заболяемост 2,66‰ (през 2020 г. са регистрирани 1 014 случая на скарлатина, заболяемост 14,59‰; 2019 г. - 3 093 случая, заболяемост 44,19‰; 2018 г. - 3 828 случая, заболяемост 54,30‰; 2017 г. - 3 684 случая, заболяемост 51,87‰) – фигура 7.

По категории съобщените случаи са класифицирани като 58 възможни, 109 вероятни и 17 потвърдени.

И през 2021 г. най-висока заболяемост е регистрирана във възрастовата група 1-4 г. – 39,16‰ (100 случая), следвана от възрастовата група 5-9 г. – 21,64‰ (73 случая).

В по-големите възрастови групи случаите от скарлатина са единични (общо 4 случая във всички възрастови групи над 10 годишна възраст).

От регистрираните заболявания 94,02% (173 случая) са сред деца в предучилищна и ранна училищна възраст (1-4 г. и 5-9 г.).

Разпределени по пол заболелите са 56,52% мъже (104 случая) и 43,48% жени (80 случая).

Заболявания от скарлатина се регистрират целогодишно, но преобладаващата част от случаите са съобщени през зимно-пролетните месеци.

С най-висока заболяемост през годината са областите: Пловдив (6,45‰), Варна (5,11‰) и София-град (4,13‰).

През 2021 г. са хоспитализирани 5 заболели от скарлатина. Няма регистрирани усложнения и смъртни случаи.

Легионерска болест

През 2021 г. са регистрирани 2 случая на легионерска болест (заболяемост 0,03‰). Заболяемостта е по ниска в сравнение с предходните години (2020 г. - 5 случая, заболяемост 0,07‰; 2019 г. - 3 случая, заболяемост 0,04‰; 2018 г. - 11 случая, заболяемост 0,16‰).

Двата случая са лабораторно потвърдени.

Заболелите са мъже от възрастовите групи 45-49 г. (1 сл. от област Пловдив) и 60-64 г. (1 сл. от обл. Пазарджик)

През годината не са регистрирани смъртни случаи от легионерска болест.

Грип и остри респираторни заболявания (ОРЗ)

Анализът на заболяемостта от грип и ОРЗ през 2021 г. е направен въз основа на данните от Информационната система за сентинелен надзор на грип и ОРЗ и резултатите от лабораторния надзор върху циркулацията на грипните вируси в посочения период.

През 2021 г. в сентинелната извадка са участвали общо 229 лечебни заведения за извънболнична помощ, обслужващи 379 105 души, разпределени в следните възрастови групи: 0-4, 5-14, 15-29, 30-64 и над 65 г. Средногодишният брой на наблюдаваното население и заболяемостта по възрастови групи са представени на таблица 5.

Таблица 5 ЗАБОЛЯЕМОСТ ОТ ГРИП И ОРЗ ПО ВЪЗРАСТОВИ ГРУПИ ПРЕЗ 2021 г.

Възрастови групи (години)	Средногодишен брой на наблюдаваното население	Брой регистрирани случаи	Заболяемост на 10 000
0-4	18 389	21 697	11 798,90
5-14	37 109	24 842	6 694,33
15-29	59 907	16 309	2 722,39
30-64	192 944	28 334	1 468,51
65+	70 756	6 473	914,83
Общо	379 105	97 655	2 575,94

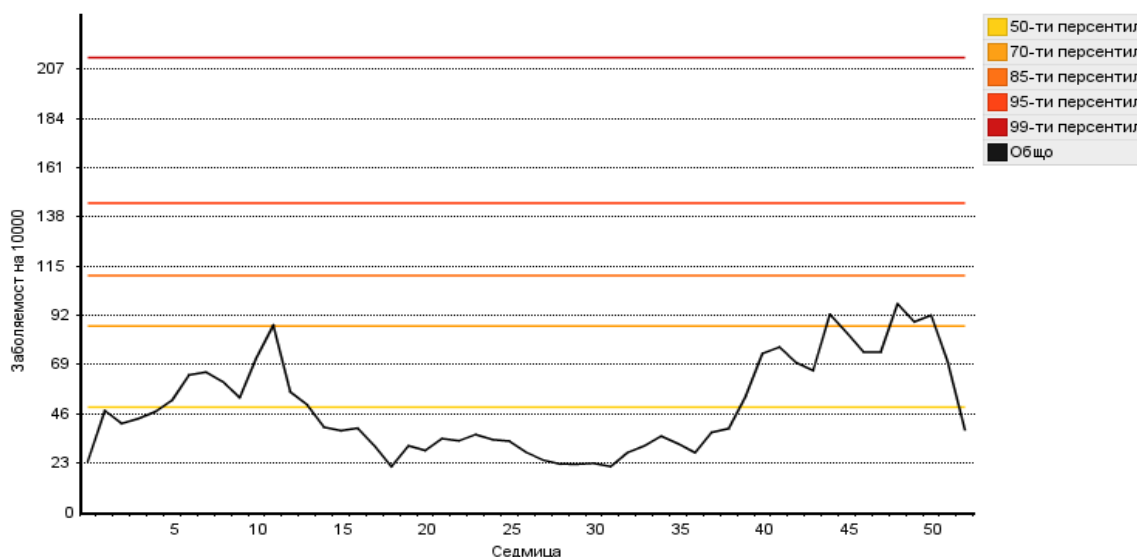
През 2021 г. са регистрирани общо 97 655 заболявания от грип и ОРЗ и заболяемост 2 575,94 на 10 000 население. В България сезонният грип се проявява в епидемична форма обичайно през януари и началото на февруари, но през 2021 г. епидемия от грип не се наблюдава. Вероятно причината трябва да се търси във въвеждането на строги противоепидемични мерки, свързани с пандемията от COVID-19 – носене на маски,

дезинфекция на ръце, спазване на дистанция в общуването, ограничаване на социалните контакти, дистанционно обучение на учащите се, проветряване на помещенията, в които пребивават по-голям брой хора и други, които са ефективни и срещу грип. По-висока заболяемост се наблюдава от 40 седмица в областните градове: Бургас, Варна, Габрово, Ловеч, Силистра, Смолян и Шумен. Заболяемостта започна да се покачва и достигна по-високи стойности през 48 седмица - 3 703 заболели и 97,50 на 10 000 средна седмична заболяемост (таблица 6 и фигура 8). След регистрираното през 48-ма седмица максимално ниво на заболяемост, броят на съобщените случаи започна да се понижава, като постепенно достигна обичайните за сезона стойности през 51-ва седмица (заболяемост 69,91 на 10 000 население).

Таблица 6 ЗАБОЛЯЕМОСТ ОТ ГРИП И ОРЗ ПО ВЪЗРАСТОВИ ГРУПИ В ЕПИДЕМИЧНИЯ ПЕРИОД НА 2021 г.

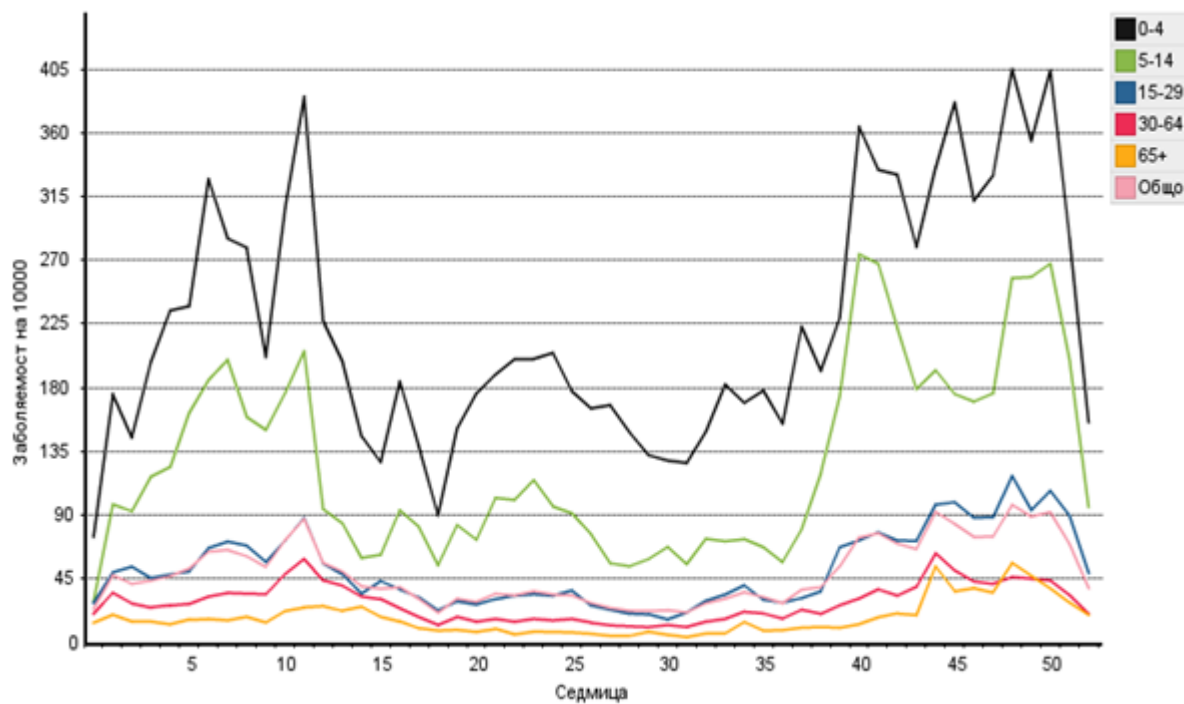
Седмица №	Период	Заболяемост на 10 000 по възрастови групи (години)					Обща заболяемост
		0-4	5-14	15-29	30-64	65+	
46	15.11-21.11	312,26	170,29	88,30	43,29	38,61	74,86
47	22.11-28.11	329,86	176,26	88,61	41,65	35,53	74,93
48	29.11-05.12	405,05	257,57	117,82	46,38	56,48	97,50
49	06.12-12.12	354,56	258,37	93,82	45,24	47,32	89,70
50	13.12-19.12	404,50	267,73	107,41	43,99	38,30	92,18
51	20.12-26.12	285,95	199,53	89,96	33,60	28,45	69,91

Фигура 8 ЗАБОЛЯЕМОСТ ОТ ГРИП И ОРЗ В БЪЛГАРИЯ, НИВА НА ИНТЕНЗИВНОСТ НА ЕПИДЕМИЧНИЯ ПРОЦЕС ПРЕЗ 2021 г.

Както през предходните години, така и през 2021 г. заболяемостта от ОРЗ е най-висока при малките деца от 0 до 4 години, следвани от възрастовата група на 5-14 годишните (фигура 9).

Фигура 9 ЗАБОЛЯЕМОСТ ОТ ГРИП И ОРЗ В БЪЛГАРИЯ ПО ВЪЗРАСТОВИ ГРУПИ ПРЕЗ 2021 г.

През 2021 г. в НРЛ „Грип и ОРЗ” с Real Time RT-PCR са изследвани общо 2 316 проби на болни и контактни лица. Грипен вирус А(Н3N2) е доказан само при 1 пациент-заразен извън страната.

През 2021 г. не се наблюдава грипна епидемия. Силно понижени са броят на заболелите и интензивността на епидемичния процес в сравнение с предходната 2020 г.

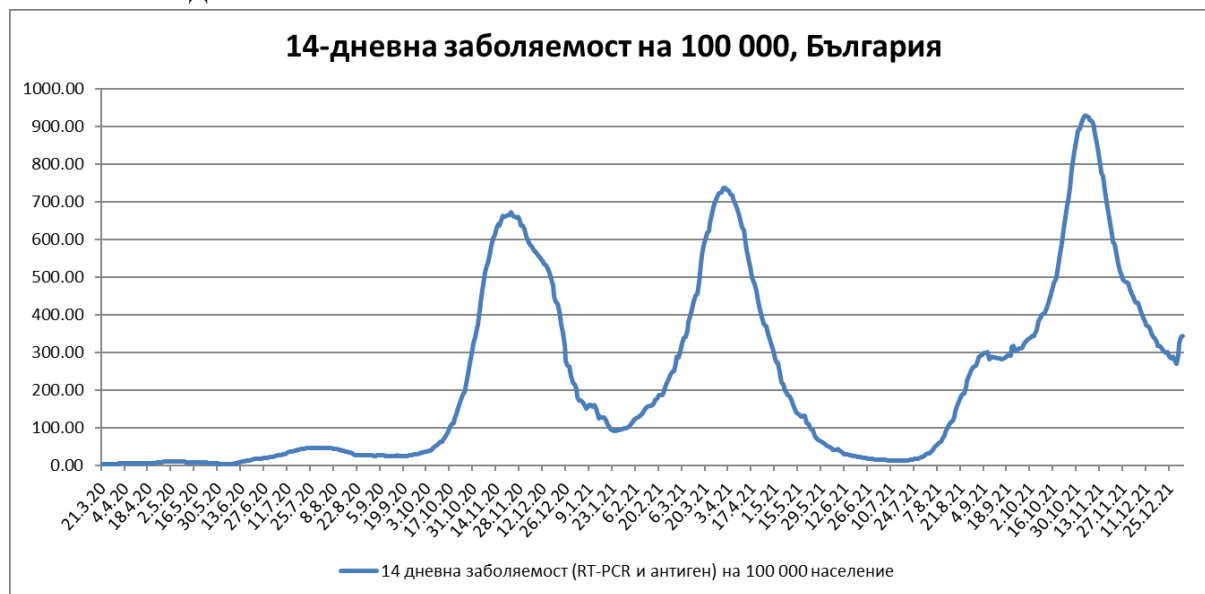
Инфекция причинена от нов коронавирус SARS-COV-2 (COVID-19)

През 2021 г. в страната продължава развитието на епидемията причинена от коронавирус SARS-CoV-2. Епидемиологичният анализ е изготвен с данни от обобщенията на НЦОЗА., данни от годишните анализи на РЗИ, и данни от Единния информационен портал (ЕИП) за 2021 г. Според данните от Единния информационен портал от откриването на първия случай у нас на 08.03.2020 г. до края на 2021 г. са регистрирани общо 744 298 случая на COVID-19, като повечето – 543 078 случая, са доказани през 2021 г. Броят на регистрираните случаи се разминава с информацията на НЦОЗА за общия брой заболели за календарната година – 538 385 случая. Годишна заболяемост възлиза на 7 851,86‰⁰⁰⁰, (7 784,01‰⁰⁰⁰ според НЦОЗА), и е над 2 пъти по-висока в сравнение с тази от 2020 г. (2,894.64‰⁰⁰⁰).

През годината бяха отчетени две епидемични вълни. Първата от тях е причинена от Алфа варианта на SARS-CoV-2 и се развива през месеците март и април, като достига най-висока 14-дневна заболяемост(между 713и 735‰⁰⁰⁰) в края на март и началото на

април. До средата на май заболяемостта спада и се задържа на ниски нива през летните месеци. В края на юли като доминиращ е доказан Делта варианта на коронавируса, който е по-контагиозен и вирулентен. Разпространението му води до нарастване в броя на болели и починали от инфекцията. От август заболяемостта започва постепенно да се покачва като бележи пик в края на октомври надхвърляйки 4 000%₀₀₀ – фигура COVID-19(1).

Фигура COVID-19(1) 14-ДНЕВНА ЗАБОЛЯЕМОСТ ОТ COVID-19 НА 100 000 ДУШИ НАСЕЛЕНИЕ ДО 02.01.2022

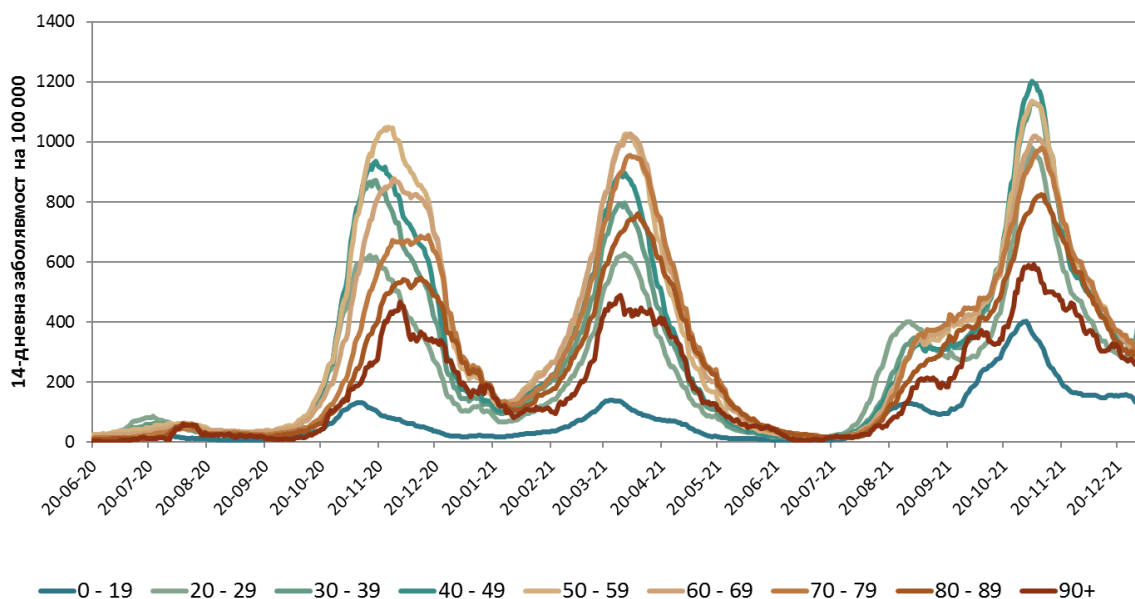
По време на посочените вълни епидемията постепенно обхваща цялата страна като постепенно всички области влизат в червената зона с високо разпространение на вируса, с изключение на Кърджали, където по същото време заболяемостта е най-ниска.

Най-висока годишна заболяемост е отчетена в областите Перник (9 842,56%₀₀₀), София-столица (9 542,94%₀₀₀) и Кюстендил (9 035,41%₀₀₀). По-ниска годишна заболяемост е отчетена в няколко области: Кърджали (3 379,13%₀₀₀), Търговище (5 405,95%₀₀₀), Пазарджик (5 770,00%₀₀₀).

Заболявания са регистрирани във всички възрастови групи. Заболяемостта е най-висока във възрастовите групи 60-69 г. (9 889,04%₀₀₀), 50-59 г. (9877,11%₀₀₀), 70-79 г. (9 713,97%₀₀₀), 40-49 г. (9 106,9%₀₀₀) според данните от ЕИП – фигура COVID-19(2)

Фигура COVID-19(2) 14-ДНЕВНА ЗАБОЛЯЕМОСТ ОТ COVID-19 ПО ВЪЗРАСТОВИ ГРУПИ НА 100 000 ДУШИ НАСЕЛЕНИЕ ДО 02.01.2022

14-дневна заболяемост по възрастови групи през времето в България

Разпределението на болелите по пол е: 46% мъже и 54% жени, като регистрираната заболяемост е по-висока при жените (8 132,54‰), отколкото при мъжете (7 412,63‰).

В годишните анализи на РЗИ са представени данни за епидемични взривове възникнали в колективи предимно от затворен тип (домове за стари хора, домове за лица с умствени увреждания, центрове за настаняване от семеен тип, домове за лица с физически увреждания, работнически колективи, администрация, лечебни заведения и други). Боледувалите са потребители и персонал, пациенти и медицински персонал, работници, служители и др.

Към 31.12.2021 г. са регистрирани 30 890 човека починали от COVID-19 от началото на епидемичната обстановка като 23 375 от умрелите са регистрирани през 2021г. според данните в Единния информационен портал (24 097 по информация на НЦОЗА), което представлява годишна смъртност 337,96‰, (348,4‰ по НЦОЗА) леталитет 4,30% (4,40% според данните на НЦОЗА) – фигура COVID-19(3)

ФИГУРА COVID-19(3) 14-ДНЕВНА СМЪРТНОСТ ОТ COVID-19 НА 100 000 ДУШИ НАСЕЛЕНИЕ ДО 02.01.2022

Според информацията общият леталитет за страната е нараснал през 2021г. Стойността на леталитета по области се различава, което вероятно е свързано с действието на много фактори като възрастова структура на населението, търсене и достъп до здравна помощ, ваксинационното покритие, новите варианти на вируса (отличаващи се с висока контагиозност и тежест на протичане), както и други фактори. Най-висок е леталитетът в области Пазарджишка (8,25%) и Смолянска (7,72%), а с най-нисък леталитет е област Варна (3,25%).

2. ЧРЕВНИ ИНФЕКЦИИ

През 2021 г. случаите с чревни инфекции са 3908, което определя заболяемост от 56,50‰ и относителен дял 32,68% от всички случаи на заразни заболявания без COVID-19. От общо хоспитализираните 4145 случая, 2878 случая (69,4%) са с чревни инфекции. Броят на починалите от чревни инфекции е 3 – от гастроентерит/ентероколит, смъртност 0,04‰, леталитет 0,1% и относителен дял от всички починали – 15,8% (без COVID-19, грип и ОРЗ, туберкулоза, СПИН и полово предавани инфекции).

През 2020 г. са регистрирани 6358 случая на чревни инфекции, заболяемост от 91,46‰, а през 2019 г. – 15689 случая, заболяемост 224‰. Умрели са по 18 души, основно от гастроентерит.

Гастроентерит, ентероколит

През 2021 г. отново с най-висок дял са заболяванията от гастроентерит, общо 2953 случая, заболяемост 42,69‰, 75,6% относителен дял от всички чревни инфекции. Хоспитализирани са 2324 (79%) от болелите. Случаите са класифицирани като възможни 1065, вероятни 1793 и потвърдени 95. През 2020 г. са съобщени 5117 случая, заболяемост 73,61‰. През 2019 г. те са били 13 121, заболяемост 187,44 ‰. Заболяемостта е почти четири пъти по-ниска в сравнение с 2019 г. – (фигура 10).

Разпределени по най-засегнатите възрастови групи, броят на случаите е: кърмачета – 276, заболяемост 467,57‰, деца на възраст 1-4 г. – 771, заболяемост 301,95‰ и деца на 5-9 г. – 299, заболяемост 88,65‰. През 2020 г. броят на случаите е: кърмачета – 479, заболяемост 780,63‰, деца на възраст 1-4 г. – 1203 заболели, заболяемост 464,22‰ и деца на 5-9 г. – 583, заболяемост 171,71‰. За 2019 г. разпределението е било: кърмачета – 1234 заболели, 1989,07‰, деца на възраст 1-4 г. – 3356, заболяемост 1272,73‰ и деца на 5-9 г. – 1750, заболяемост 507,74‰.

С най-висока заболяемост са областите Пловдив, 128,15‰, Монтана 110,05‰, Видин 96,04‰, като средно за страната е 42,69‰.

През 2021 г. са съобщени два взрива от ентероколит в бежански лагер в с. Бусманци. Първият е на 7-8 юли, като са регистрирани 56 души, а вторият е на 27-28 август, с 55 души. Засегнати са различни възрастови групи. В проучването са участвали Медицинският институт на МВР и БАБХ. Най-вероятна причина е контаминирана храна, предоставена от кетърингова фирма.

Острите гастроентерити и ентероколити се регистрират най-често при кърмачетата и малките деца и са с най-голямо здравно-социално значение, поради по-тежкото протичане и необходимостта от хоспитализация.

Заболяванията се регистрират основно в градовете и са с ендемичен характер. Разпределението по пол не показва различие. За 2021 г. 1466 случая са от мъжки и 1487 са от женски пол.

Регистрираните случаи са предимно през летните месеци.

Не са съобщени случаи на ВБИ.

През 2021 г. са регистрирани 3 смъртни случая (смъртност 0,04‰, леталитет 0,1%) от ентероколит на жени, съответно на 71, 81, и 84 години.

Колиентерити/ ешерихиози

През 2021 г. са регистрирани 281 случая на колиентерит, заболяемост 4,06‰.

Колиентеритните инфекции засягат основно кърмаческата възраст – 69 случая, заболяемост от 116,89‰ и ранната детска възраст 1-4 г. – 95 случая, заболяемост 37,21‰. В останалите възрастови групи заболяемостта варира между 0,61‰ (възр. гр. 50-54 г.) и 8,30‰ (възр. гр. 5-9 г.).

През 2021 г. е отчетена най-висока заболяемост в област Варна (46,58‰), където са регистрирани 77% от случаите. Много области не са регистрирали случаи (В. Търново, Враца, Кърджали, Кюстендил, Пазарджик, Плевен, Перник и др.).

Всички регистрирани случаи са лабораторно потвърдени. Хоспитализирани са 31 случая (11%). Няма регистрирани взривове. Съобщените случаи са спорадични. От заболелите 112 са жени (40%). Случаите са регистрирани през цялата година. Няма регистрирани случаи с летален изход.

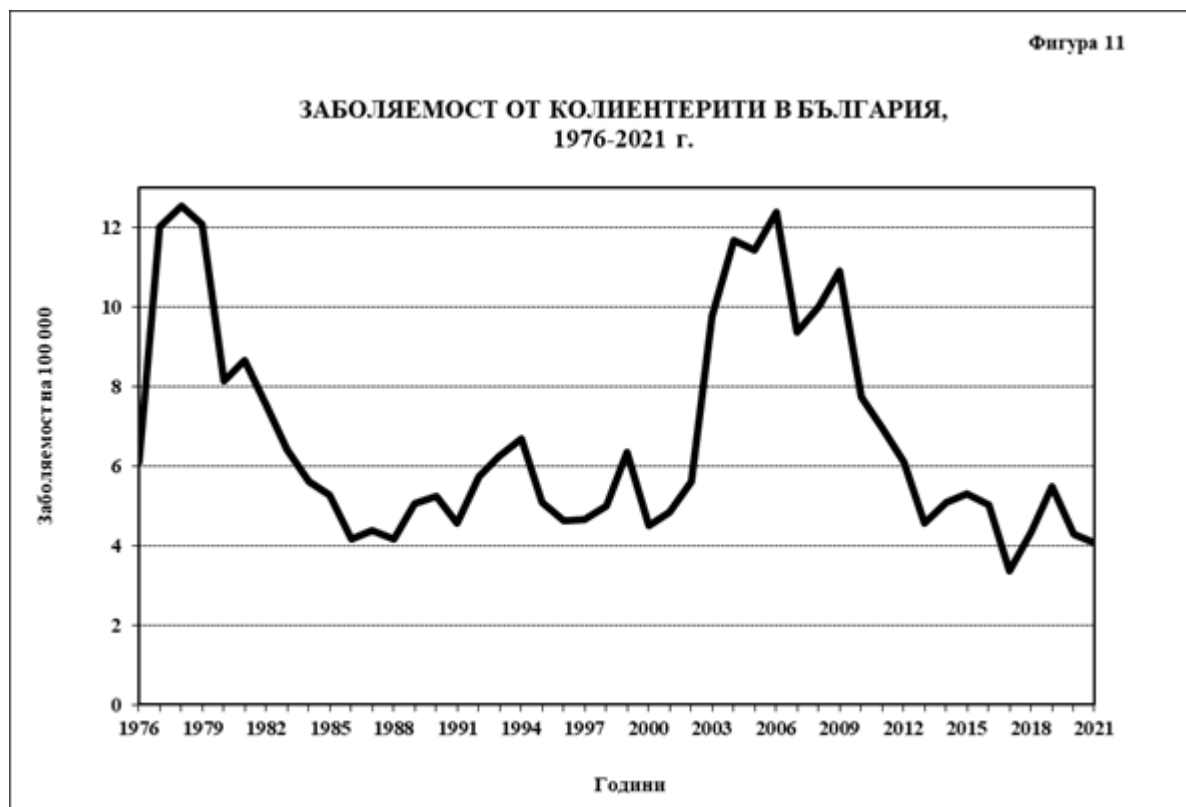
През 2020 г. са регистрирани 298 случая на колиентерит, заболяемост 4,29‰.

През 2019 г. са регистрирани 385 случая, заболяемост 5,12 ‰ (2018 г.- 307 случая, заболяемост 4,35‰). През последните години няма колебания в нивата на заболяемостта – (фигура 11).

През 2021 г. няма регистрирани починали от колиентерит.

През 2021 г. в Националната референтна лаборатория (НРЛ) по чревни инфекции към НЦЗПБ са потвърдени следните щамове *E. coli*: O6 – 9 бр., O25 – 8 бр., O86 – 7 бр., O127 – 5 бр., O128 – 3 бр., O78 – 3 бр., O114 – 3 бр., O75, O159, O126, O27, O157 H7-, O112ac, O135, O152 - по 1 бр.

Фигура 11

Салмонелоза

През 2021 г. са съобщени 240 случая на салмонелоза, заболяемост 3,47‰.

През 2020 г. са съобщени 323 случая, заболяемост 4,65‰ (2019 г. – 596 случая, заболяемост 8,51‰) – (фигура 12). Най-засегнати са децата от 1-4 г. – 93 случая, заболяемост 36,42‰, 0 г. – 21 случая, заболяемост 35,58‰, в сравнение с останалите възрастови групи, в които заболяемостта варира между 1,07‰ (60-64 г.) и 12,75‰ (5-9 г.).

Разпределени по пол, съобщените случаи са 136 мъже и 104 жени.

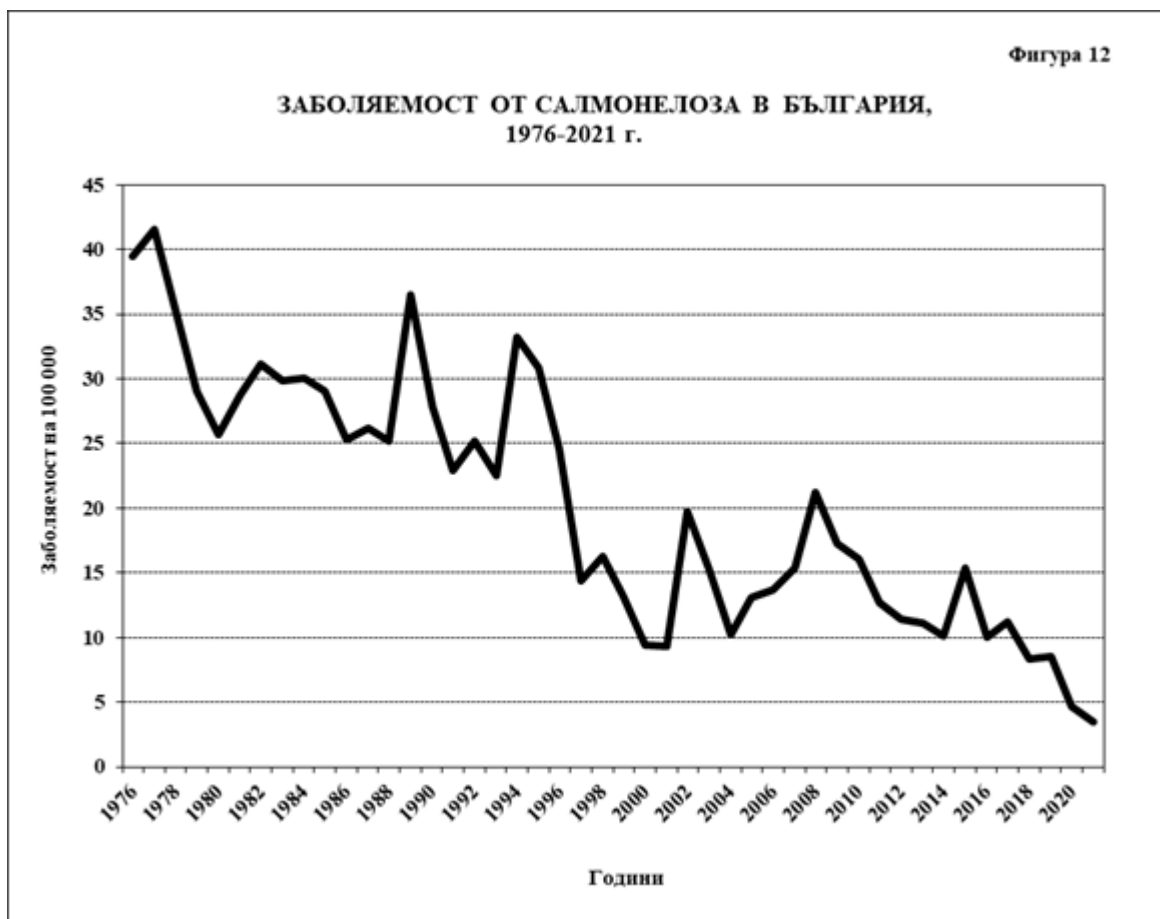
Регистрираните случаи по области са единични и не се отличават съществено от средната заболяемост за страната, като има области без регистрирани случаи – Габрово, Разград, Русе. Няма регистрирани взривове.

По категории всички случаи са потвърдени. Хоспитализирани са 153 случая (64%). Случаите са регистрирани през цялата година.

През 2021 г. не са регистрирани починали от салмонелоза.

През 2021 г. в НРЛ по чревни инфекции са потвърдени 146 щама *Salmonella*: салмонелен серотип *S. Enteritidis* – 73, *S. 1,4,5,12:i:-* - 23, *S. Typhimurium* – 14, *S. Infantis* – 12, *S. Paratyphi B* – 7, *S. Essen* – 3, *S. Kottbus* – 2, *S. Hindmarsh* – 2, *S. Saintpaul*, *S. Bsilla*, *S. Newport*, *S. Jerusalem*, *S. Kuoka*, *S. Schleissheim*, *S. Bradford*, *S. Kentucky*, *S. Thompson*- no 1 брой.

Потвърден е първият за страната случай на *Salmonella Kuoka*.

Дизентерия/ шигелози

През 2021 г. са регистрирани 30 случая на шигелоза, заболяемост 0,43‰.

През 2020 г. са регистрирани 47 случая на шигелоза, заболяемост 0,68‰ (2019 г.- 220 случая, заболяемост 3,14‰, 2018 г. - 235 случая, заболяемост 3,33‰) -

Заболяемостта е в пъти по-ниска от предходните години – (фигура 13).

Заболяемостта е най-висока при децата: 1-4 г. – 10 случая, заболяемост 3,92‰, 0 г. – 3 случая (5,08‰).

Лабораторно са потвърдени 27 от случаите, а 3 са класифицирани като вероятни. Хоспитализирани са 20 (67%) от от болелите. Случаите са спорадични.

През 2021 г няма регистрирани починали от шигелоза.

През 2021 г. в НРЛ по чревни инфекции са потвърдени 13 щамове *Shigella* : *S. flexneri 2a* – 5; *S. flexneri 1b* – 2, *S. flexneri 1a*, *S. flexneri 3b*, *S. flexneri 3b*, *S. flexneri R-форма- no 1 брой*, *S. sonnei* – 2 бр.

Кампилобактериоза

През 2021 г. са регистрирани 100 случая на кампилобактериоза, заболяемост 1,45‰.

През 2020 г. са регистрирани 127 случая, заболяемост 1,83‰ (2019 г. - 231 случая, заболяемост 3,30‰ 2018 г. - 192 случая, заболяемост 2,72‰). По категории всички случаи са потвърдени. Регистрираните колебания през последните години са несъществени.

Случаите са регистрирани основно в областите Русе, София-град и Ямбол във възрастовите групи до 14 години. Всички случаи са лабораторно потвърдени, като 64% са хоспитализирани. От регистрираните 59 са мъже и 41 жени.

Заболяванията преобладават през летните месеци.

През 2021 г. няма регистрирани починали от кампилобактериоза.

През 2021 г. в НРЛ по чревни инфекции са потвърдени 26 изолата *Campylobacter* spp., от които *C. jejuni* – 24, *C. fetus* – 1, *C. coli* – 1.

Йерсиниоза

През 2021 г. са регистрирани 5 случая от йерсиниоза, заболяемост 0,07‰.

През 2020 г. също са регистрирани 5 заболели от йерсиниоза, заболяемост 0,07‰ (2019 г. - 11, заболяемост 0,16‰, 2018 г. - 9, заболяемост 0,13‰). Запазва се тенденцията на съобщаване на единични спорадични случаи. Всички регистрирани случаи на йерсиниоза са лабораторно потвърдени. Хоспитализиран е 1 случай (20%).

Заболелите са от областите София град (4), София област (1).

Случаите са в детските възрастови групи до 9 години, разпределени по пол – 1 мъж и 4 жени.

През 2021 г. няма регистрирани починали от йерсиниоза.

Ботулизъм

През 2021 г., както и през 2020 и 2019 г. не са регистрирани случаи на ботулизъм. През последните 10 години заболяемостта от ботулизъм варира между 0,00-0,04‰ като резултат от регистрацията на единични случаи или ограничени семейни взривове.

Кореман тиф

През 2021 г., както и през 2020 и 2019 г., не са регистрирани случаи на кореман тиф. Регистриран е 1 случай на паратиф в Дупница. Случаят е потвърден. Заболелият е във възрастова група от 5 – 9 години от мъжки пол, неорганизиран, хоспитализиран. Случаят е градски, през месец юли. Проучено е едно огнище с 3 контактни лица, изследвани, отрицателни. Няма заболели контактни. Не е открит източникът на зараза. През 2021 г. в НРЛ по „Чревни инфекции, патогенни коки и дифтерия“ в НЦЗПБ са постъпили 6 изолата *Salmonella enterica group B* от три различни болници в страната-СБАЛИПБ „Проф. Иван Киров“, София; УМБАЛ „Георги Странски“, Плевен; УМБАЛ „Киркович“ Стара Загора. Инфекциите, причинени от Paratyphi B, трябва да бъдат наблюдавани и да се докладват според Наредба 21 на МЗ, тъй като могат да предизвикат освен ентероколит и ентерична треска, тежки усложнения, като менингит и смърт.

Един от случаите с изпратена проба за потвърждаване е с клинично представяне на менингит и е докладван в групата на БММЕ с друга етиология. За останалите потвърдени случаи не са предоставени данни с изключение на това, че са изолирани от проби фецес. В НРЛ по чревни инфекции определят диагностика на салмонелозите в страната, като занижена както и липсваща относно тифо- паратифните инфекции.

Инфекция, предизвикана от *Escherichia coli*, продуциращи Shiga/Vero токсини (STEC/VTEC)

През 2021 г., както и през 2020 и 2019 г., няма регистрирани заболели от инфекции, предизвикани от *E. coli* продуциращи Shiga/Vero токсини.

Ротавирусен гастроентерит

През 2021 г. са регистрирани 298 случая на ротавирусен гастроентерит, заболяемост 4,31‰. Най-засегнати са децата от възрастовите групи до 4 годишна възраст.

През 2020 г. са регистрирани 441 случая, заболяемост 6,34‰ (2019 г. - 1359, заболяемост 19,41‰ 2018 г. – 1 806, заболяемост 25,62‰). Установява се неколккратно намаляване на заболяемостта в посочените възрастови групи поради изпълнение на Национална програма за контрол и лечение на ротавирусните гастроентерити 2017-2021, с помощта на която са проведени имунизации на деца в кърмаческа възраст с ротавирусна ваксина.

По категории, всички случаи са потвърдени. Хоспитализирани са 95% от болелите. Преобладаващата част от болелите са от мъжки пол – 159 случая (63%) и 139 (47%) са от женски пол.

С най-висока заболяемост са областите Смолян – 39,26‰ и Сливен – 14,79‰.

Най-много заболявания от ротавирусен гастроентерит са регистрирани през летните месеци.

Не се съобщават епидемични взривове от ротавирусен гастроентерит. През 2021 г., както и през 2020 г. няма регистриран смъртен случай от ротавирусен гастроентерит. През 2019 г. има 1 смъртен случай.

3. ОСТРИ ВИРУСНИ ХЕПАТИТИ

Вирусните хепатити заемат 8 % в общата структура на заразните болести в България (през 2020 г. - 7,47% ; през 2019 г. - 4,13%).

Регистрирани са общо 957 случая на вирусни хепатити (ВХ) г., заболяемост 13,84‰ (2020 г. - 1664 случая, заболяемост 23,94‰ ; 2019 г. – 2249, заболяемост 32,13‰). Заболелите в сравнение с предходните две години намаляват.

По пол разпределението е: мъжки пол – 561 заболели; женски пол – 396 заболели.

По категории: 879 са потвърдените случаи и 78 са възможните случаи.

Хоспитализирани са 899 от заболелите.

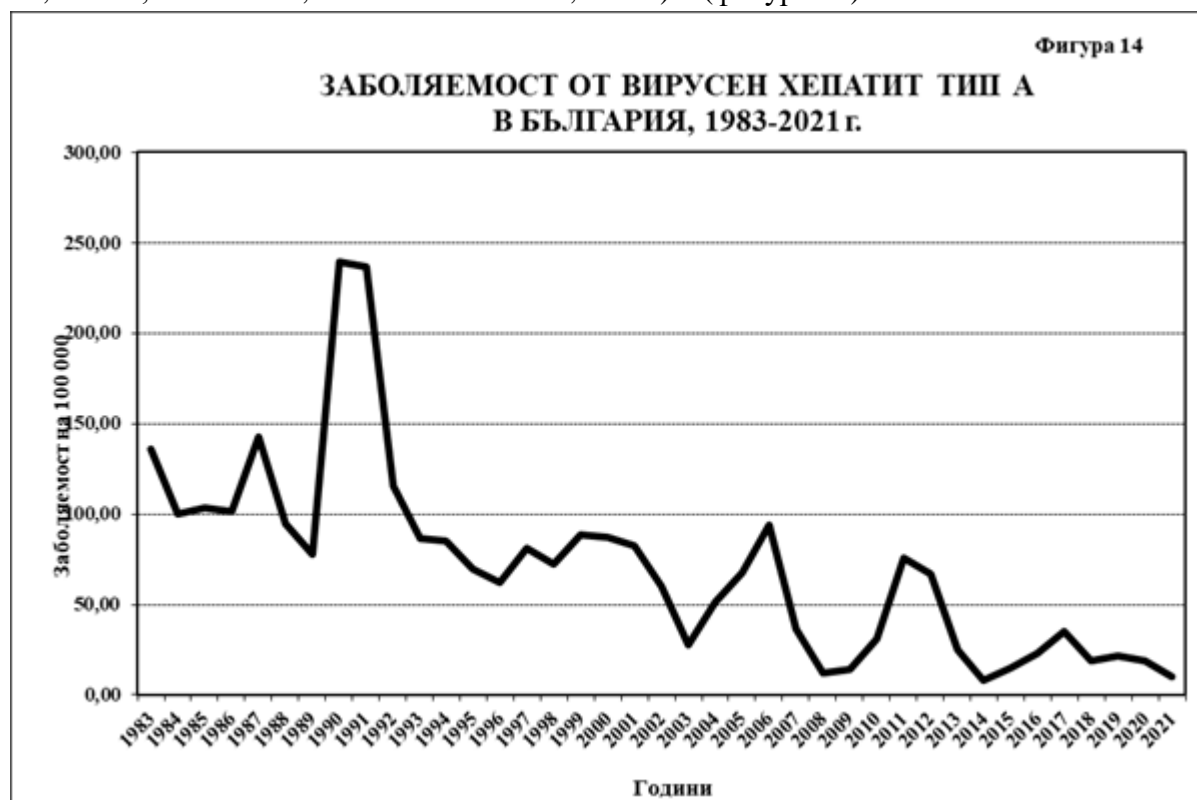
През 2021 г. са съобщени 5 случая на починали болни с диагноза вирусен хепатит (смъртност 0,07‰; леталитет 0,52%).

В структурата на ВХ най-голям относителен дял заема вирусен хепатит А (75,55%), следван от вирусен хепатит В (8,67%), вирусен хепатит неопределен (8,15%), вирусен хепатит Е (4,80%), вирусен хепатит С (2,61%) и вирусен хепатит D (0,21%).

Вирусен хепатит тип А (ВХА)

През 2021 г. в България са регистрирани 723 случая на заболели от вирусен хепатит А (ВХА), заболяемост 10,45 ‰.

Отчита се намаляване на заболяемостта в сравнение с предходните три години (2018 г. - 19,11‰ ; 2019 г. - 21,69‰ и 2020 г. - 18,70‰) – (фигура 14).

Всички съобщени са лабораторно потвърдени с ВХА. Хоспитализирани са 691 от заболелите лица.

Разпределението на заболелите по пол показва по-висок относителен дял на заболелите мъже – 57,81% (418 случая), в сравнение със заболелите жени 42,19% (305 случая).

Заболявания от ВХА са регистрирани във всички възрастови групи, но най-много в детската възраст (418 случая, 57,81%). Най-висока е заболяемостта във възрастовите групи 5-9 г. и 10-14 г. , съответно 50,11‰ и 33,97‰, надвишаваща средната стойност за страната.

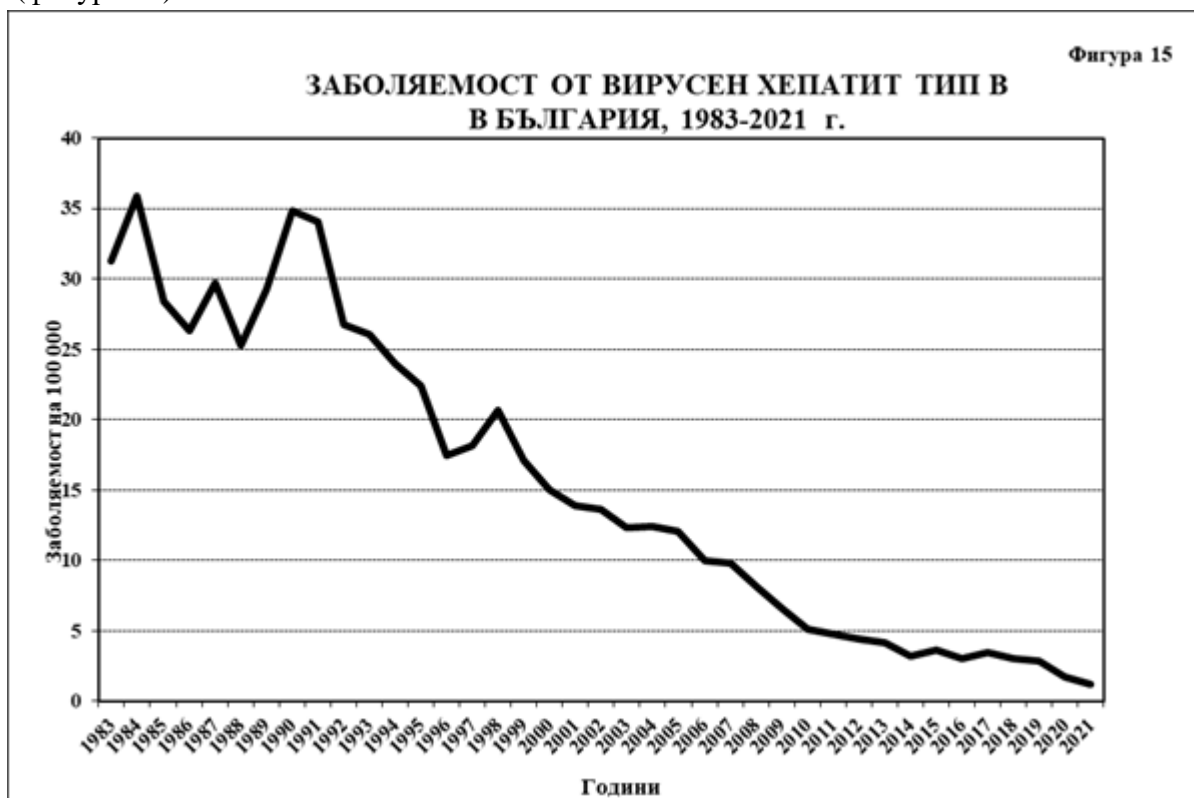
Случаи с ВХА са регистрирани в 23 области на страната (в области Видин, Разград и Силистра, Кърджали и Кюстендил не се съобщават случаи на ВХА).

Открояват се области със значително по-висока заболяемост от средната: Сливен (78,33‰), Стара Загора (44,64‰), Ловеч (29,39 ‰), Хасково (22,81‰), Плевен (19,28‰).

През 2021 г. не са съобщени починали с диагноза ВХА.

Вирусен хепатит тип Б (ВХБ)

През 2021г. са регистрирани 83 случая на заболели от остър вирусен хепатит Б (ВХБ), заболяемост 1,20‰. Показателят намалява в сравнение с предходните години (заболяемост за 2020 г. - 1,74‰; за 2019 г. - 2,83‰; за 2018 г. - 3,05‰) – (фигура 15).

Всички случаи са лабораторно потвърдени.

Разпределени по пол заболелите са 55 (66,27%) мъже и 28 жени (33,73%).

Хоспитализирани са 72 от случаите.

Заболявания са регистрирани в 20 области на страната, като заболяемостта е по-висока в областите Монтана (5,58‰), Ловеч (3,27‰), Бургас (2,68‰). В останалите области са регистрирани единични случаи или не са регистрирани заболявания.

С най-високи стойности е заболяемостта във възрастовата група 40-44 г. (2,30‰ - 12 случая) и във възрастовата група 30-34 г. възраст (2,11‰ с 10 случая). Заболяемостта във възрастовите групи 1-29 г., които са обект на масова ваксинация срещу хепатит Б след 1991 г. намалява. Във възрастовите групи от детската възраст (1-19 г.) са регистрирани общо 12 случая на вирусен хепатит Б, а във възрастовите групи 20-29 г. – 3 случая.

Анализът на имунизационния статус на заболяелите от 0 до 19 години (12 регистрирани случая) показва, че 6 от заболяелите са със завършена имунизация срещу хепатит Б, 4 са без данни за имунизация, 1 дете е с незавършена имунизационна схема и 1 дете в кърмаческа възраст не е получило нито един прием ваксина (таблица 7).

Таблица 7 РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ ПО ВЪЗРАСТОВИ ГРУПИ И ИМУНИЗАЦИОНЕН СТАТУС НА ЗАБОЛЕЛИТЕ ОТ ВИРУСЕН ХЕПАТИТ ТИП Б В БЪЛГАРИЯ ПРЕЗ 2021 г.

Имунизационен статус (брой дози ваксина)	Брой случаи по възрастови групи (години)							Общ брой	(%)
	< 1	1-4	5-9	10-14	15-19	20-29	>30		
0	1	0	0	0	0	0	0	1	1,2
1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	0	0	0	1	0	0	0	1	1,2
3+	0	0	1	1	4	0	0	6	7,2
Няма данни	0	0	0	1	3	3	68	75	90,4
Общ брой	1	0	1	3	7	3	68	83	100
Брой починали	0	0	0	0	0	0	2	2	

Регистрирани са 2 смъртни случая от остър ВХБ (смъртност 0,03‰; леталитет 2,41%). Починалите са от областите Пловдив и Стара Загора, мъже от възрастови групи 60-64г. и 40-44 г. , съответно.

Вирусен хепатит тип С (ВХС)

През 2021 г. са съобщени 25 случая, заболяемост 0,36‰ (2020 г. - 44 случая, заболяемост 0,63‰; 2019 г. - 88 случая, заболяемост 1,26‰; 2018 г. – 83 случая, заболяемост 1,18‰). Отчита се почти двукратно намаляване в заболяемостта в сравнение с предходната година (фигура 16).

Всички случаи са потвърдени. Хоспитализирани са 19 от болните.

Заболявания са регистрирани в 14 области на страната. С най-висока заболяемост са областите Монтана (4 случая, заболяемост 3,19‰), Ловеч (3 случая, заболяемост 2,45‰) и Враца (3 случая, заболяемост 1,90‰).

Разпределението по пол на регистрираните болни е равностойно- 13 мъже и 12 жени. По-голям дял имат болните във възрастови групи над 30 годишна възраст (23 сл.), където заболяемостта е между 0,19‰ (1 сл., 40-44 год. възраст) до 1,29‰ (6 сл., 55-59 годишна възраст). Регистрирани са и 2 случая в детска възраст: 1 кърмаче от област Монтана и 1 дете във възрастовата група 15-19 г. от област Хасково.

През 2021 г. не са регистрирани смъртни случаи от ВХС.

Вирусен хепатит тип D (ВХD)

През 2021 г. са регистрирани 2 потвърдени случая на ВХD, заболяемост 0,03 ‰ (2020 г. - 1 потвърден случай, заболяемост 0,01 ‰). Болните са по един във възрастовите групи 35-39 години (от област Ямбол) и 45-49 г. (от област Пловдив). Хоспитализирани са. Разпределение по пол 1:1.

През годината не са регистрирани смъртни случаи.

Вирусен хепатит тип неопределен (ВХ неопределен)

През 2021 г. са регистрирани 78 възможни случая на ВХ неопределен, заболяемост 1,13‰ (2020 г. - 110 сл., заболяемост 1,58‰; 2019 г.- 227сл., заболяемост 3,24‰; 2018 г.- 321 сл., заболяемост 4,55‰). Заболяемостта в сравнение с показателя за периода през предходните пет години показва почти трикратно снижение (фигура 17).

Хоспитализирани са 73 от регистрираните болни.

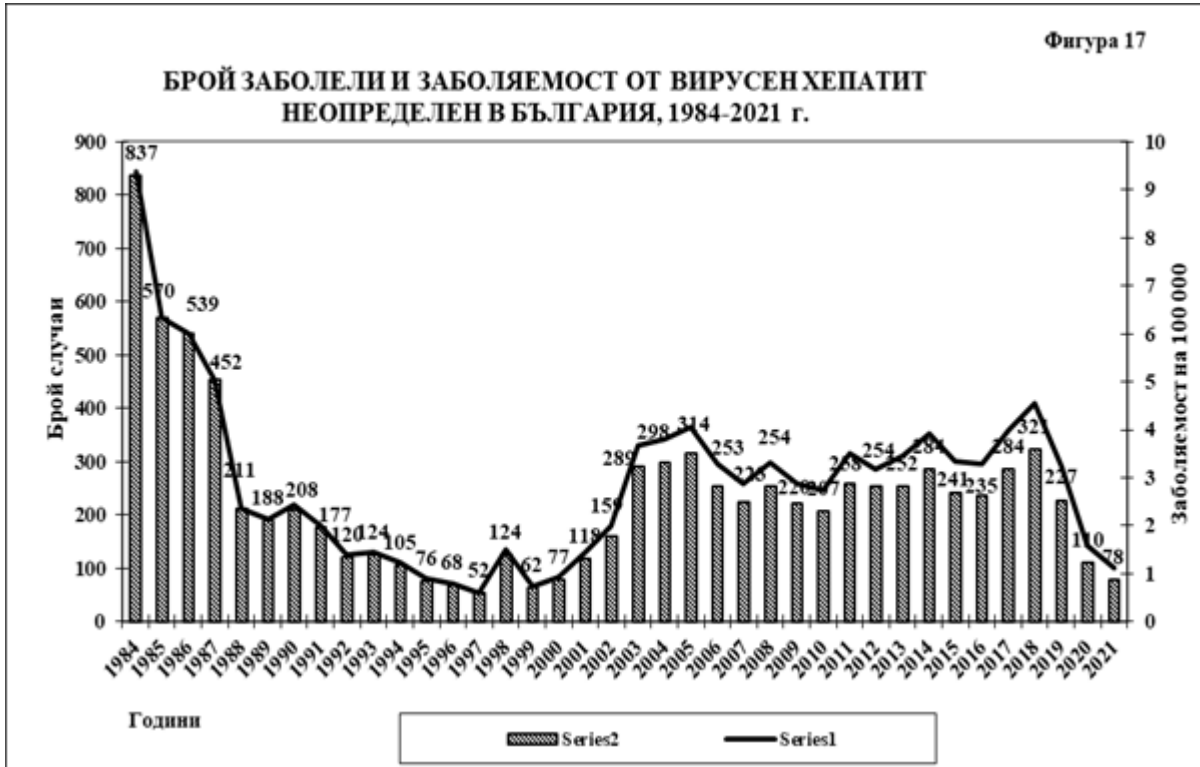
Разпределени по пол болните са 48 мъже и 30 жени.

С изключение на възрастова група 25-29 г., във всички останали възрастови групи са регистрирани болни. С най-висока заболяемост са възрастовите групи 10-14 г. (13

случая, заболяемост 3, 74‰), 0 г.(2 случая, заболяемост 3, 39‰) и 5-9 г. (7 случая, заболяемост 2,08‰).

С най-висока заболяемост е област Благоевград (2,32‰).

През 2021 г. са регистрирани 3 смъртни случая(смъртност 0,04‰, леталитет 3,85%).Починалите са от област Пловдив(2 лица от женски пол, по 1 сл.съответно във възрастовите групи до 1 година и 40-44 и 1 лице от мъжки пол във възрастова група 65+ г.)

Вирусен хепатит тип Е (ВХЕ)

През 2021 г. са регистрирани 46 случая на вирусен хепатит Е, заболяемост 0,67‰. (2020 г. - 88 случая, заболяемост 1,27‰; 2019 г. - 217 сл., заболяемост 3,10‰).

Всички случаи са потвърдени. 42 заболели са хоспитализирани.

Разпределението по пол е: мъжки пол - 26 случая, женски пол – 20 случая.

Единични случаи на заболявания от ВХЕ са отчетени от 12 области. С най-висока заболяемост са областите Бургас (3,42‰), Монтана(2,39‰) и Варна (1,49‰).

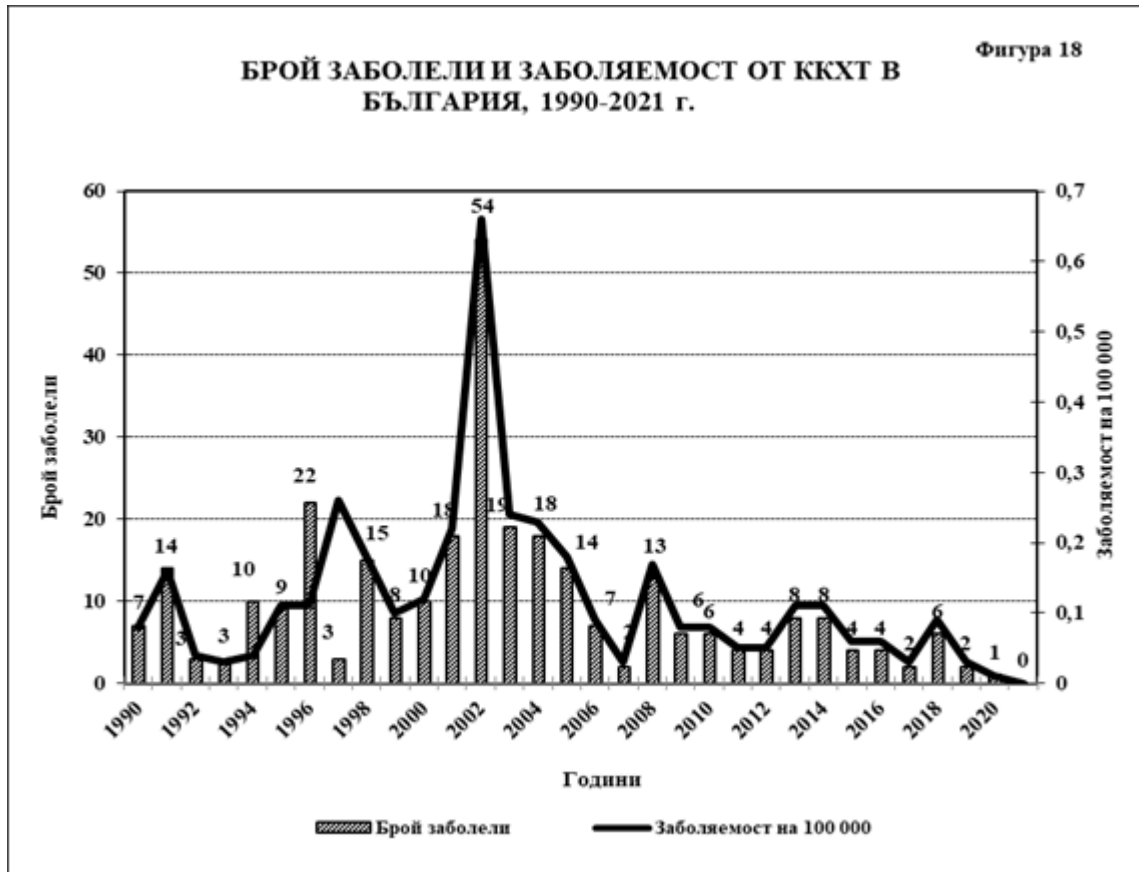
В двете най-малки възрастови групи (0-4 години) не са регистрирани случаи на заболяване. Най-засегната е възрастта 50-54 години, със заболяемост 1,42‰ (7 случая).

Не са съобщени смъртни случаи.

4. ТРАНСМИСИВНИ ИНФЕКЦИИ

Кримска-Конго хеморагична треска (ККХТ)

През 2021 г. няма регистрирани случаи на ККХТ. В предходните три години са регистрирани единични случаи (2020 г., - 1 сл., заболяемост 0,01‰, 2019 г.- 2 сл., заболяемост 0,03‰) и 2018 г. - 6 сл., заболяемост 0,09‰) – (фигура 18).

Лаймска борелиоза

През 2021 г. са регистрирани 46 случая на лаймска борелиоза (заболяемост 0,67‰). Заболяемостта е неколккратно по-ниска в сравнение с предходните три години (2020 г., - 160 сл., заболяемост 2,3‰, 2019 г. - 375 сл., заболяемост 5,36‰ и 2018 г.- 599 сл., заболяемост 8,50‰) – (фигура 19). Всички случаи са лабораторно потвърдени.

Не са регистрирани случаи в областите – Благоевград, Кюстендил, Русе, Силистра, Сливен, Смолян, София, Шумен и Ямбол. Най-висок е броят на регистрираните случаи в Габрово (12 случая), Разград (7 случая), Бургас (6 случая) и Велико Търново (4 случая) – (фигура 20). В същите области е и най-висока заболяемостта от лаймска борелиоза - Габрово (11,34‰), Разград (6,37‰), Бургас (1,46‰) и Велико Търново (1,74‰).

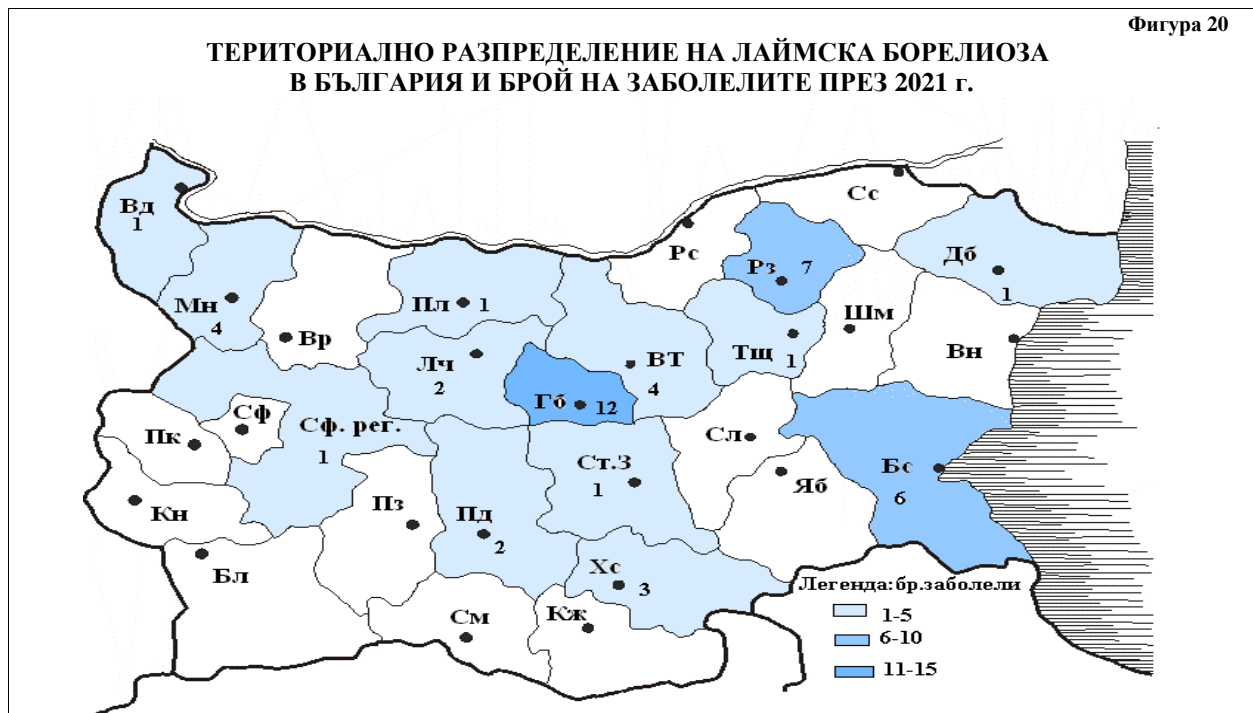
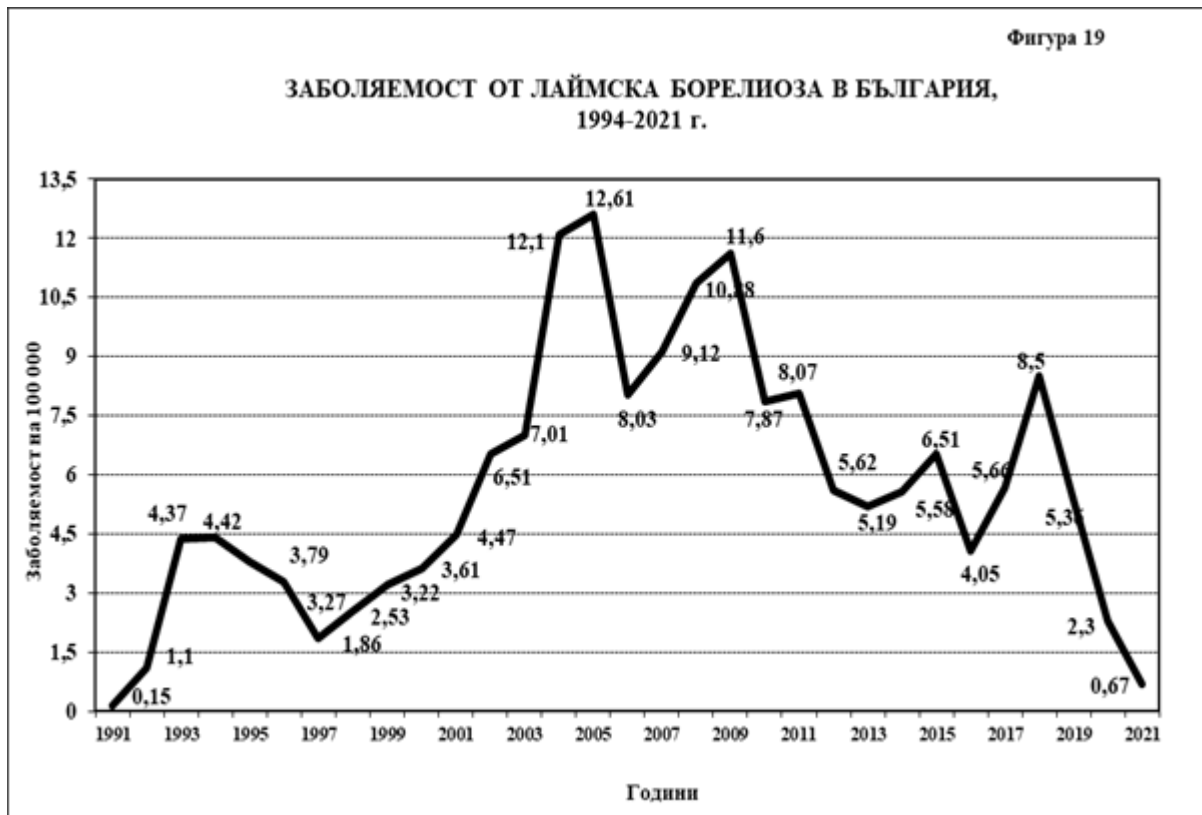
Наблюдава се пролетно-лятна сезонност на заболяемостта, свързана с активността на иксодовите кърлежи.

Разпределени по пол болелите са 13 мъже (28,26%) и 33 жени (71,74%).

Боледуват лица от всички възрасти, с изключение на възраст до 1 година, но с възрастта броят на случаите нараства - във възрастовата група 50-54 г. са регистрирани

4 случая, в групата 55-59 г. - 5 случая, в групата 60-64 г. - 3 случая и над 65 г.- 16 случая.

През годината не са регистрирани смъртни случаи от лаймска борелиоза.

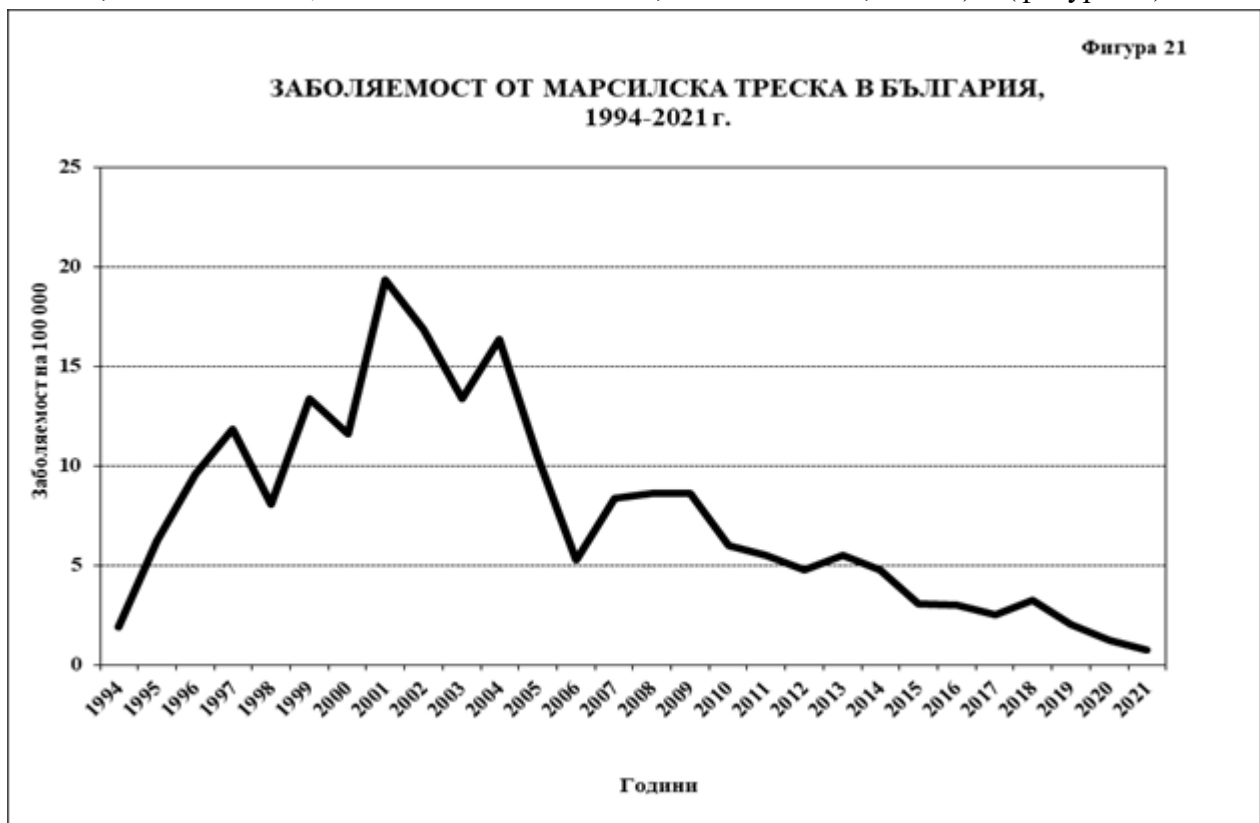

Лаймска невроборелиоза

През 2021 г. няма регистрирани случаи на лаймска невроборелиоза. През 2020 г. в страната също не са регистрирани случаи на лаймска невроборелиоза. През 2019 г. са регистрирани 6 случая (заболяемост 0,09‰).

Марсилска треска

През 2021 г. са регистрирани 50 случая на марсилска треска (заболяемост 0,72‰). Заболяемостта от марсилска треска през 2021 г. е по-ниска в сравнение със заболяемостта през предходните години (2020 г. - 83 сл., заболяемост 1,19‰; 2019 г. - 140 сл., заболяемост 2,00‰ и 2018 г. - 229 сл., заболяемост 3,25‰) – (фигура 21).

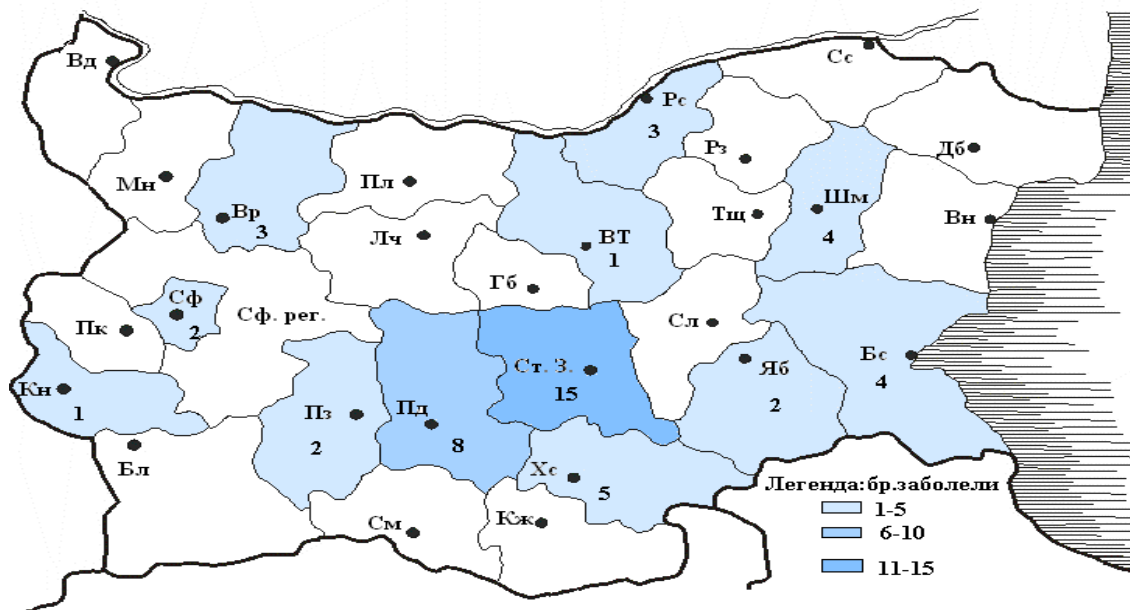
От всички регистрирани 50 случая, лабораторно са потвърдени 34 случая (68%).

Случаи на марсилска треска са регистрирани в 10 области на страната - Бургас, Варна, Велико Търново, Пазарджик, Пловдив, Русе, София, Стара Загора, Хасково, Шумен и Ямбол – (фигура 22).

С най-висока заболяемост са областите Стара Загора (4,82‰, 15 заболели), Хасково (2,24‰, 5 заболели) и Шумен (2,33‰, 4 заболели). Честота на заболяването е най-висока в летните месеци. Засегнати са всички възрастови групи, с изключение на възрастта до 1 година и 25-29 г.. 80% от случаите са на хора над 45 години. Разпределени по пол заболелите са 25 мъже (50%) и 25 жени (50%).

През 2021 г. са регистрирани 4 починали от марсилска треска (смъртност 0,06‰, леталитет 8,0%).

Фигура 22 ТЕРИТОРИАЛНО РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА МАРСИЛСКА ТРЕСКА В БЪЛГАРИЯ И БРОЙ НА ЗАБОЛЕЛИТЕ ПРЕЗ 2021 Г.

Западнонилска треска

През 2021 г. няма регистрирани случаи на Западнонилска треска, в сравнение с 2020 г., когато е регистриран 1 случай на Западнонилска треска (заболяемост 0,01‰). В преходните години са регистрирани - 8 случая през 2019 (заболяемост 0,11‰) и 15 случая през 2018 г. (заболяемост 0,21‰).

Кърлежов енцефалит

През 2021 г. е регистриран 1 случай с диагноза кърлежов енцефалит, (заболяемост 0,01‰). Случаят е лабораторно потвърден- жена на 65 г., която съобщава за ухапване от кърлеж. Лекувана е стационарно в МБАЛ Перник и оздравяла.

В предходните години са регистрирани единични случаи: 2020 г. - 2 сл. (заболяемост 0,03‰); 2019 г. - 1 случай (заболяемост 0,01‰).

5. ПОКРИВНИ ИНФЕКЦИИ

Бяс

През 2021 г. в страната не са регистрирани случаи на бяс при хора, но в НЦОЗА са съобщени 1767 случая на приложена при хора пост-експозиционна профилактика (ПЕП) с ваксина срещу бяс. Имунизации срещу бяс са извършвани във всички региони на страната.

Събраните и обработени данни за 2021 г. показват, че имунизации срещу бяс като ПЕП са извършвани основно при ухапвания и други наранявания причинени от кучета - скитащи и домашни. Участието на други животни в наранявания довели до имунизация е незначително.

В този анализ са използвани данните от изпратените в НЦЗПБ таблици за имунизирани срещу бяс и неимунизирани, но наранени от животни лица, за двете полугодия на 2021 г. и представеното в годишните анализи на РЗИ. Данните са непълни и следващите обобщения са върху сумарния брой на имунизирани или неимунизирани лица, представени във всяка една от таблиците.

Пренебрежимо малко са имунизирани лица от групи с професионален риск (горски работници - 2; селскостопански работници - 11).

Възрастовото разпределение на 904 имунизирани срещу бяс лица показва, че възрастните над 20 годишна възраст (689 сл.) съставляват 76,21% от имунизирани, т.е. наблюдава се леко увеличение (с 5%) спрямо предходната година.

Предоставените от РЗИ данни (непълни) за избраните имунизационни схеми при ПЕП представят следното: обработени са данните за 1179 имунизирани лица, от които с шест дози ваксина са имунизирани 2 лица; с пет дози ваксина са имунизирани 402 лица, с 4 дози – 249 лица, с 3 дози – 322 лица, с 2 дози - 106 лица и с 1 доза 98 лица. Последните две групи са от хора, които не са завършили стандартната имунизационна схема за ПЕП. Обработените резултати за срочност на започване на имунизацията срещу бяс при 1006 имунизирани лица показват, че при 617 (61,3%) от тях имунизацията е започната незабавно още на 1-вия ден от нараняването; при 248 (24,7%) е започната на 2-ри ден; при 56 (5,6%) е започната на 3-ия ден, т.е. в 92,5% от имунизирани лица имунизацията е започната своевременно.

От 11 РЗИ са представени данни за хора, наранени от животни, но неимунизирани срещу бяс. В тези случаи се съобщава за преобладаващи единични, леки наранявания предимно по долните крайници.

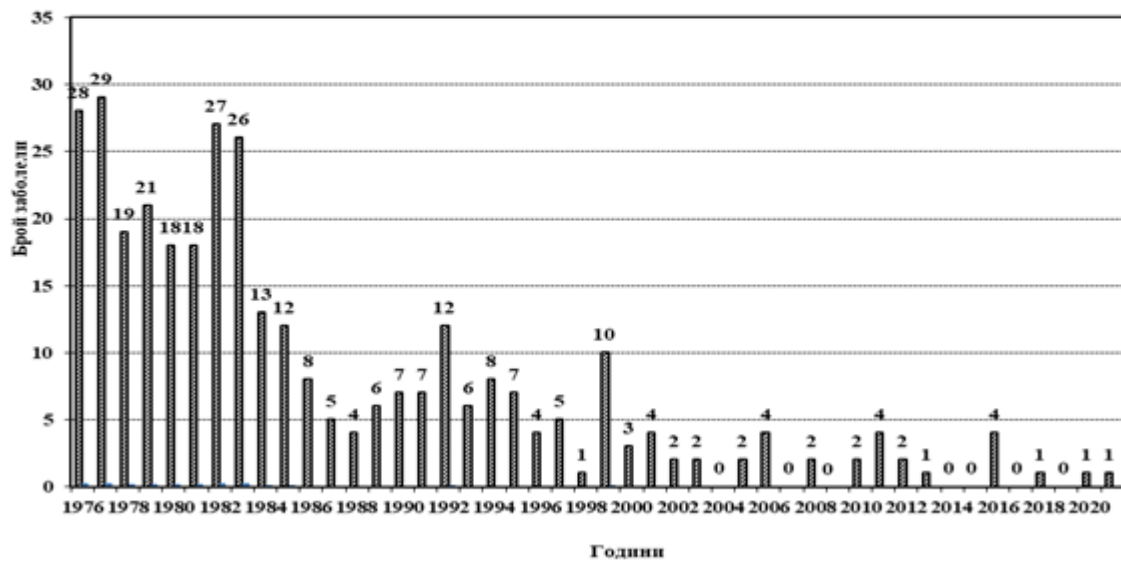
Тетанус

През 2021 г. е регистриран 1 случай на тетанус, заболяемост 0,01‰ – (фигура 23).

Регистрираният случай е от област Габрово и е класифициран като вероятен. Заболялата е жена във възрастовата група 64+, без данни за имунизация, хоспитализирана за лечение и оздравяла.

През 2020 г. е регистриран 1 случай на тетанус - заболяемост 0,01‰, през 2019 г. няма регистрирани случаи, през 2018 г. е регистриран 1 случай.

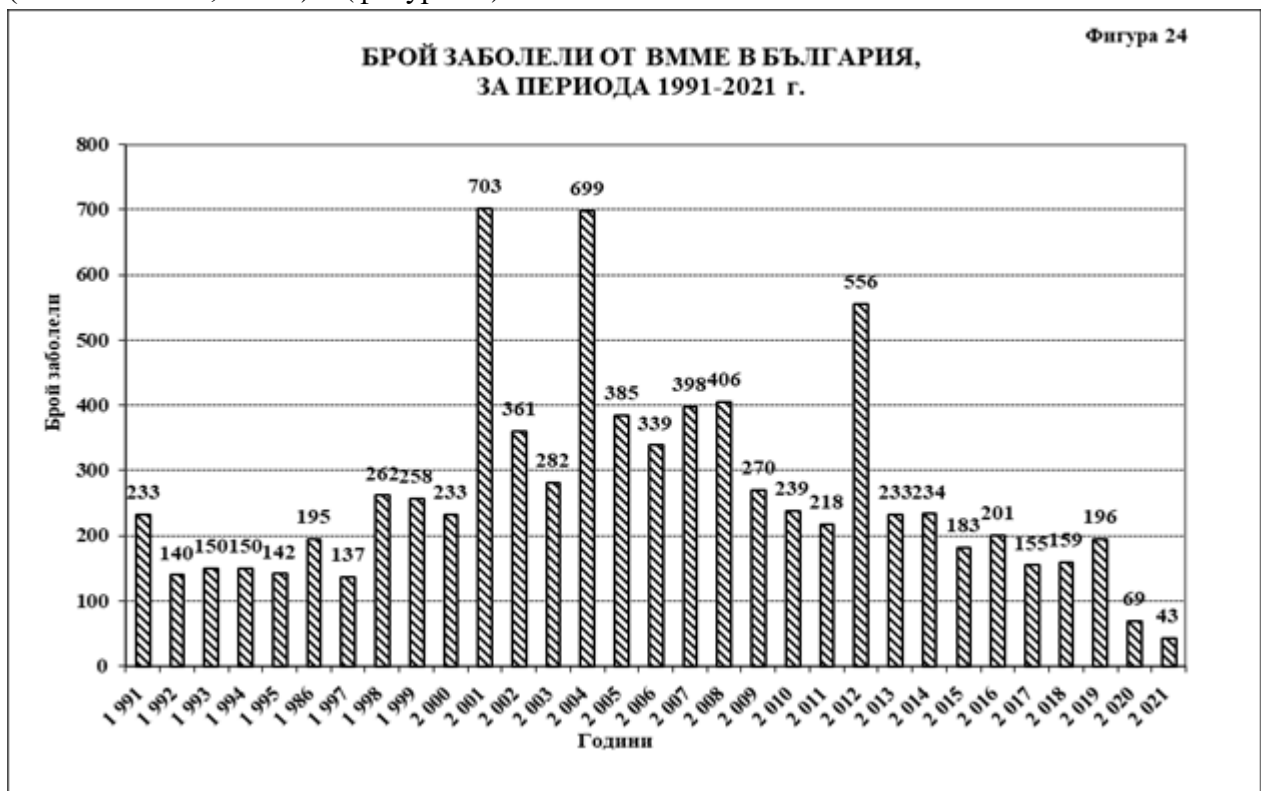
**БРОЙ ЗАБОЛЕЛИ ОТ ТЕТАНУС В БЪЛГАРИЯ,
1976-2021 г.**

6. НЕВРОИНФЕКЦИИ

Вирусни менингити и менингоенцефалити (ВММЕ)

През 2021 г. са съобщени 43 случая на вирусни менингити и менингоенцефалити (заболяемост 0,62‰). За сравнение през 2020 г. са съобщени 69 случая на вирусни менингити и менингоенцефалити (заболяемост 0,99‰), 2019 г. са съобщени 196 случая на ВММЕ (заболяемост 2,80‰), през 2018 г. са съобщени 159 случая на ВММЕ (заболяемост 2,26‰), а през 2017 г. са регистрирани 155 случая на ВММЕ (заболяемост 2,18‰) – (фигура 24).

От всички съобщени случаи на ВММЕ 13 (30,23%) са лабораторно потвърдени, а останалите 30 са класифицирани като вероятни. С най-висока заболяемост е възрастовата група до 1 г. - 5,08 ‰ (3 случая), следвана от групите: 5-9 г. – 1,78 ‰ (6 случая), 15-19 г. - 0,95 ‰ (3 случая), 1-4 г. - 0,78 ‰ (2 случая) и 65+ г. - 0,73 ‰ (11 случая).

От регистрираните през 2021 г. заболели 30,23% (13 случая) са жени и 69,77% (30 случая) са мъже. С най-висока регистрирана заболяемост през годината са областите: Хасково (2,68‰, 6 случая), Ямбол (2,58‰, 3 случая) и Стара Загора (1,61‰, 5 случая).

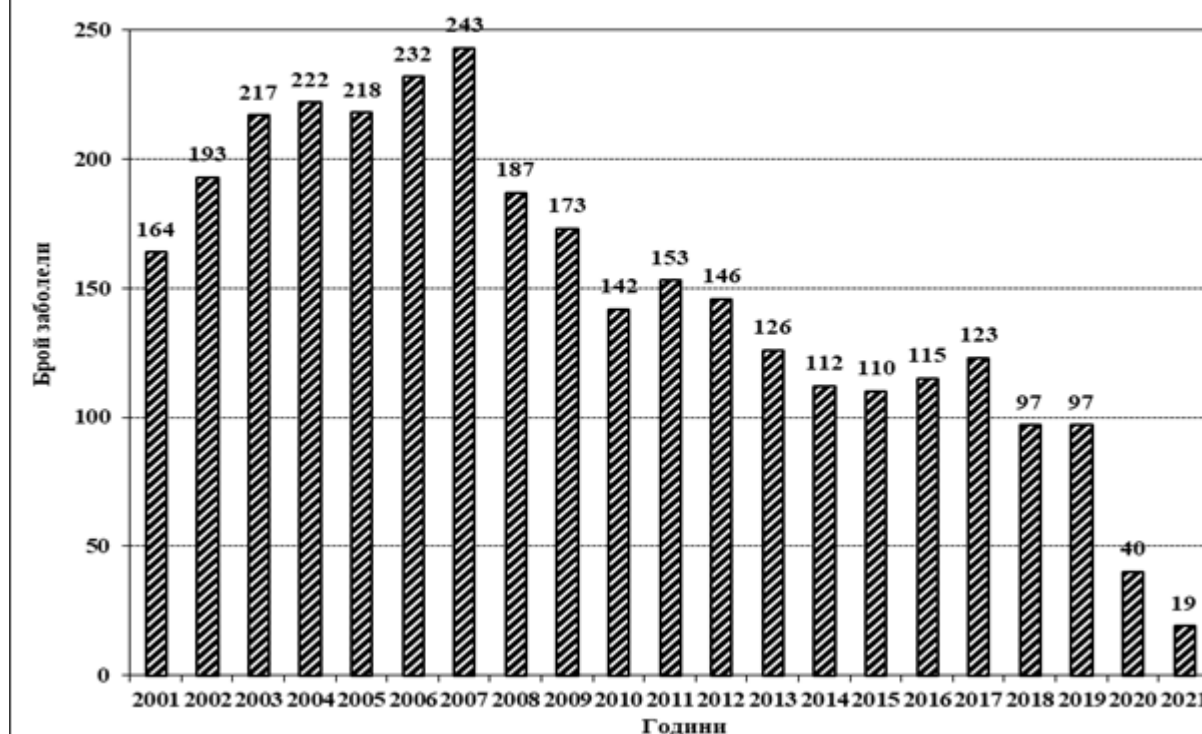
През годината са съобщени 3 смъртни случая от вирусни менингити и менингоенцефалити (смъртност 0,04 ‰ и леталитет 6,98%).

Бактериални менингити и менингоенцефалити (БММЕ)

През 2021 г. са съобщени общо 19 случая на неменингококови гнойни менингити и менингоенцефалити (заболяемост 0,27‰), като през 2020 г. са регистрирани 40 случая (заболяемост 0,58‰), през 2019 г. са регистрирани 97 случая (заболяемост 1,38‰) - (фигура 25).

**БРОЙ ЗАБОЛЕЛИ ОТ БММЕ В БЪЛГАРИЯ,
2001-2021 г.**

Фигура 25

Най-висок е относителният дял на БММЕ с друга етиология - 73,68% (14 случая), следван от БММЕ пневмококов – 15,79%, (3 случая), БММЕ стрептококов 10,53% (2 случая). Няма съобщени случаи от БММЕ хемофилус инфлуенце.

През годината са регистрирани 3 смъртни случая от бактериални менингити и менингоенцефалити (смъртност 0,04‰, леталитет 15,78%).

БММЕ пневмококов

През 2021 г. са регистрирани 3 случая на заболяли от пневмококов менингит/менингоенцефалит, заболяемост 0,04‰, в сравнение с предходните години (през 2020 г. - 11 случая, заболяемост 0,16‰; през 2019 г. - 34 случая, заболяемост 0,49‰ и през 2018 г.- 25 случая, заболяемост 0,35‰). Всички случаи са лабораторно потвърдени. Разпределени по пол случаите са: мъже (1 случай) и жени (2 случая).

Случаите са по един от възрастови групи 40-44 г. (0,19‰), 50-54 г.(0,20‰), 60-64 г (0,21‰) и съответно по един от областите: Смолян, Бургас и Велико Търново. Всички заболяли са хоспитализирани. През годината няма смъртни случаи от БММЕ пневмококов.

БММЕ стрептококов

През 2021 г. са регистрирани 2 случая на БММЕ, причинен от стрептококи (заболяемост 0,03 ‰). Отчита се дву-трикратно снижение в заболяемостта спрямо пред-пандемичните 2018 и 2019 г. (2018 г.- 7 случая, заболяемост 0,10‰; 2019 г.- 5 случая, заболяемост 0,07 ‰; 2020 г.- 1 случай (заболяемост 0,01 ‰)). И двата случая

са лабораторно потвърдени. Заболелите са от областите Монтана и Пловдив, във възрастни групи 50-54 г. и 55-59 г., хоспитализирани и оздравели. През годината няма смъртни случаи от стрептококови БММЕ.

БММЕ хемофилус инфлуенце

През 2021 г. не са регистрирани случаи на БММЕ с причинител хемофилус инфлуенце. През 2020 г. също няма регистрирани случаи на БММЕ с причинител хемофилус инфлуенце, а в предходните две години са регистрирани единични случаи: през 2019 г. - 3 случая (заболяемост 0,04‰) и 2018 г. - 1 случай (заболяемост 0,01‰).

БММЕ други

През 2021 г. са регистрирани 14 случая на БММЕ в резултат на микробни инфекции различни от стрептококовите и ХИБ, заболяемост 0,20‰. В предходните години заболяемостта е значително по-висока: 2020 г.- 28 случая (заболяемост 0,40‰); 2019 г. - 55 случая (заболяемост 0,79‰); 2018 г.- 64 случая (заболяемост 0,91‰); 2017 г. - 86 случая (заболяемост 1,21‰).

Отчетени в НЦОЗА са 6 лабораторно потвърдени случая (Бургас -1сл., Варна -4 сл., Стара Загора -1сл.). Данни за доказан етиологичен причинител има само за един от случаите (Ст. Загора, 3 месечно бебе с БММЕ с доказан в ликвор *S. Paratyphi*), при останалите е отбелязана неуточнена етиология.

Други 8 случая са класифицирани като вероятни. Разпределени по пол случаите са: мъже - 8 случая (57,14%), жени 6 случая (42,86%).

С най-висока заболяемост е възрастовата група до 1 година (заболяемост 1,69 ‰, 1 случай), следвана от възрастовите групи 25-29 г. (заболяемост 0,55‰ 2 случая), 60-64 г. (заболяемост 0,43‰, 2 случая) и 65+ г. (заболяемост 0,27‰, 4 случая). Заболелите са от 6 области в страната. С най-висока заболяемост е област Варна (4 случая, заболяемост 0,85‰), следвана от областите Кюстендил (1 случай, заболяемост 0,86‰), Пловдив (5 случая, заболяемост 0,75‰). Добрич (1 случай, заболяемост 0,59‰), Бургас (2 случая, заболяемост 0,49‰) и Стара Загора (1 случай, заболяемост 0,32‰). Всички заболели са хоспитализирани.

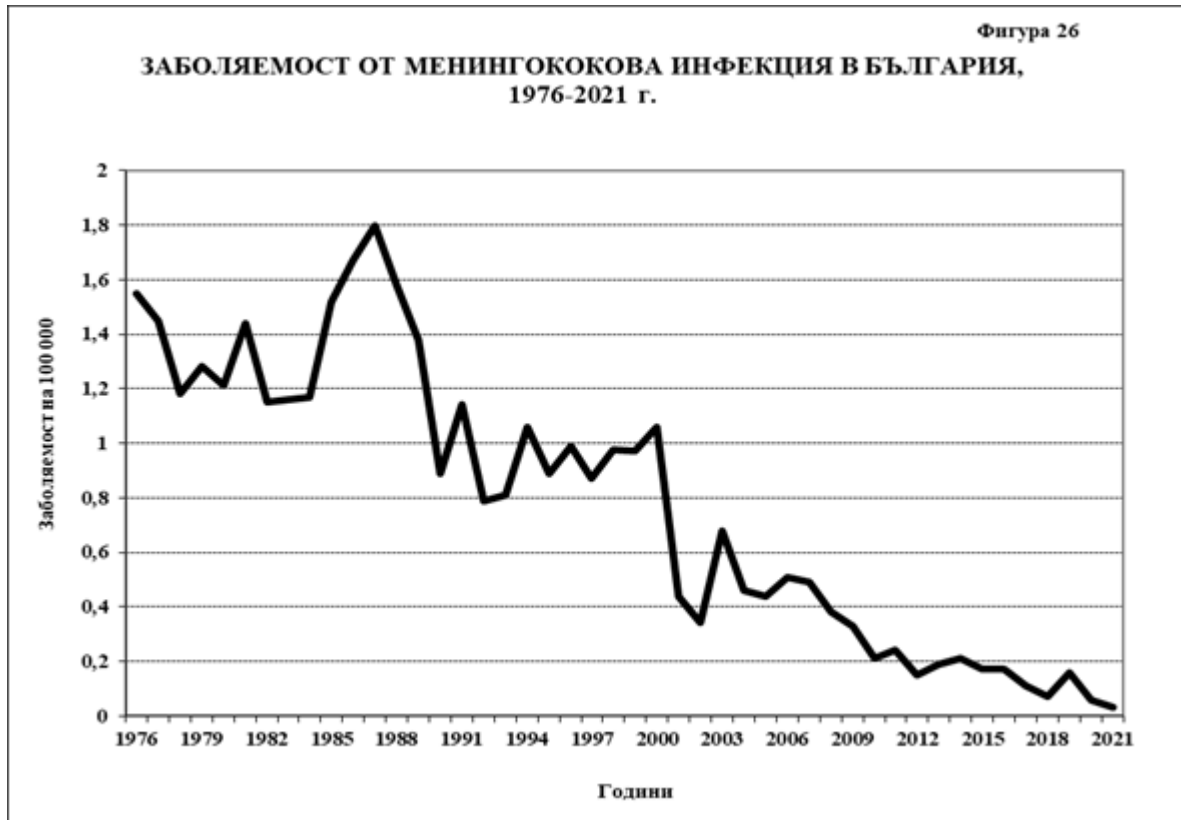
През 2021 г. са починали 3-ма от заболелите, смъртността е 0,04‰, а леталитетът е 21,43%. За сравнение през 2020 г. са починали 9 от заболелите, смъртността е 0,13‰, а леталитетът е 32,14%.

Менингококова инфекция (менингококов менингит и сепсис)

През 2021 г. са съобщени 2 случая на инвазивна менингококова инфекция, заболяемост 0,03‰. За сравнение през 2020 г. са съобщени 4 случая на инвазивна менингококова инфекция (заболяемост 0,06‰), 2019 г. са съобщени 11 случая (заболяемост 0,16‰), през 2018 г. са съобщени 5 случая (заболяемост 0,07 ‰, а през 2017 г. са съобщени 8 случая (заболяемост 0,11‰) – (фигура 26).

Две области съобщават за случаи на менингококова инфекция – София-град (1 случай, заболяемост 0,08 ‰) и София-област (1 случай, заболяемост 0,42‰). Лабораторно потвърден е 1 случай и 1 случай е възможен. Потвърденият случай е от София област - дете на 7 месеца, с изолиран причинител *Neisseria meningitis* + от ликвор.

През 2021 г. няма регистрирани смъртни случаи от менингококова инфекция.

Остри вяли парализи(ОВП)

През 2021 г. в страната няма съобщени случаи на полиомиелит, причинен от див полиовирус, както и на заболели от ваксинасоцииран паралитичен полиомиелит.

От НЦОЗА са съобщени 152 случая на ОВП (заболяемост 2,20‰), докато в информационната система за надзор на ОВП за 2021 г. са регистрирани 184 случая на ОВП (2020 г.—198) при деца до 15 г. възраст. За целите на този анализ разглеждаме данните за случаи на ОВП при деца до 15 г. въведени в уеб-базираната Информационна система за надзор на остра вяла парализа (ОВП) в България, данни от Регионалните здравни инспекции (РЗИ) и Националната референтна лаборатория „Ентеровируси“ (НРЛЕ).

Разпределението на 184-те случая на ОВП по вид на локализация на парализата, е както следва: 176 случая (95,65%) на изолирана парализа на лицев нерв; 4 случая (2,17%) на остра вяла парализа на крайници (спинална парализа), 1 случай на комбинирана лицева и спинална парализа(0,54%) и 3 случая (1,63%) на друга локализация на парализата.

През 2021 г. показателят за откриваемост на не-полиомиелитни случаи на ОВП за страната е 0,50. Случаи са регистрирани само в 5 от регионите на страната, като показателят е достигнат в два от тях (Таблица 1).

Таблица 1 Общ брой очаквани и докладвани ОВП случаи				
Регион	Население	Очаквани случаи на ОВП	Брой случаи на ОВП без лицева и друга парализа	Показател за откриваемост на ОВП случаи
1. Бургас, Сливен, Ямбол	116 451	1,14	1	0,86
2. Кърджали, Стара Загора, Хасково	102 498	1,00	0	0,00
3. Велико Търново, Габрово, Ловеч, Плевен	92 786	0,97	0	0,00
4. Видин, Враца, Монтана	50 027	0,55	0	0,00
5. Пазарджик, Пловдив, Смолян	148 915	1,47	1	0,67
6. Разград, Русе, Силистра, Търговище	74 826	0,78	0	0,00
7. София (столица)	193 501	1,69	1	0,52
8. Благоевград, Кюстендил, Перник, София	105 513	1,09	1	0,95
9. Варна, Добрич, Шумен	120 328	1,20	1	0,83
Общо	1 004 845	9,89	5	0,50

За оценка на своевременността и чувствителността на системата за надзор на ОВП се прилагат утвърдени показатели на СЗО с минимални нива за сертифициране на стандарта 80% - Таблица 2.

Таблица 2 Показатели за изпълнение на дейностите по надзора	Минимални нива за сертифициране на стандарта по надзора на ОВП	Случаи на ОВП, вкл. с лицева парализа (184 заболяли)	Случаи на ОВП, различни от лицева и друга парализа (5 заболяли)
Чувствителност на системата			
Годишен брой случаи на ОВП на 100 000 население на възраст до 15 г.	1	18,31	0,50
Пълнота на проучване на случаите			
Случаи, проучени до 48 ч от тяхното съобщаване.	80%	94,02%	80,0%
ОВП случаи с адекватни фекални проби (2 фекални проби, взети в количество, достатъчно за провеждане на лабораторен анализ, в два последователни дни до 14-тия ден от началото на парализата, съхранявани и транспортирани до НРЛ, заедно с необходимата информация при температура <8°C от момента на вземане от пациента до момента на получаване в НРЛ).	80%	95,11%	100%
Фекални проби пристигнали в добро състояние в НРЛ.	80%	100%	100%
Фекални проби, получени в НРЛ	80%	59,51%	50,00%

до 3 дни от тяхното набиране.			
Пълнота на проследяването (провеждане на контролен преглед)			
Случаи на ОВП с проведен контролен преглед за наличие на остатъчни явления 60 дни след началото на парализата	80%	52,17%	60,00%
Дейност на НРЛ "Ентеровируси"			
Резултатите от лабораторните изследвания на фекалните проби са попълнени в уеб-базираната система за надзор на ОВП до 28-мия ден от тяхното получаване в НРЛ.	80%	99,73%	100%

През 2021 г. случаи на ОВП при деца до 15 г. възраст са регистрирани в почти цялата страна, с изкл. на следните области Габрово, Пазарджик, Перник, Търговище и Шумен. Прави впечатление, че в област област Търговище последните случаи на ОВП са докладвани в Информационната система - през 2012 г. В останалите области – случаи на ОВП са регистрирани до 2020 г. вкл.

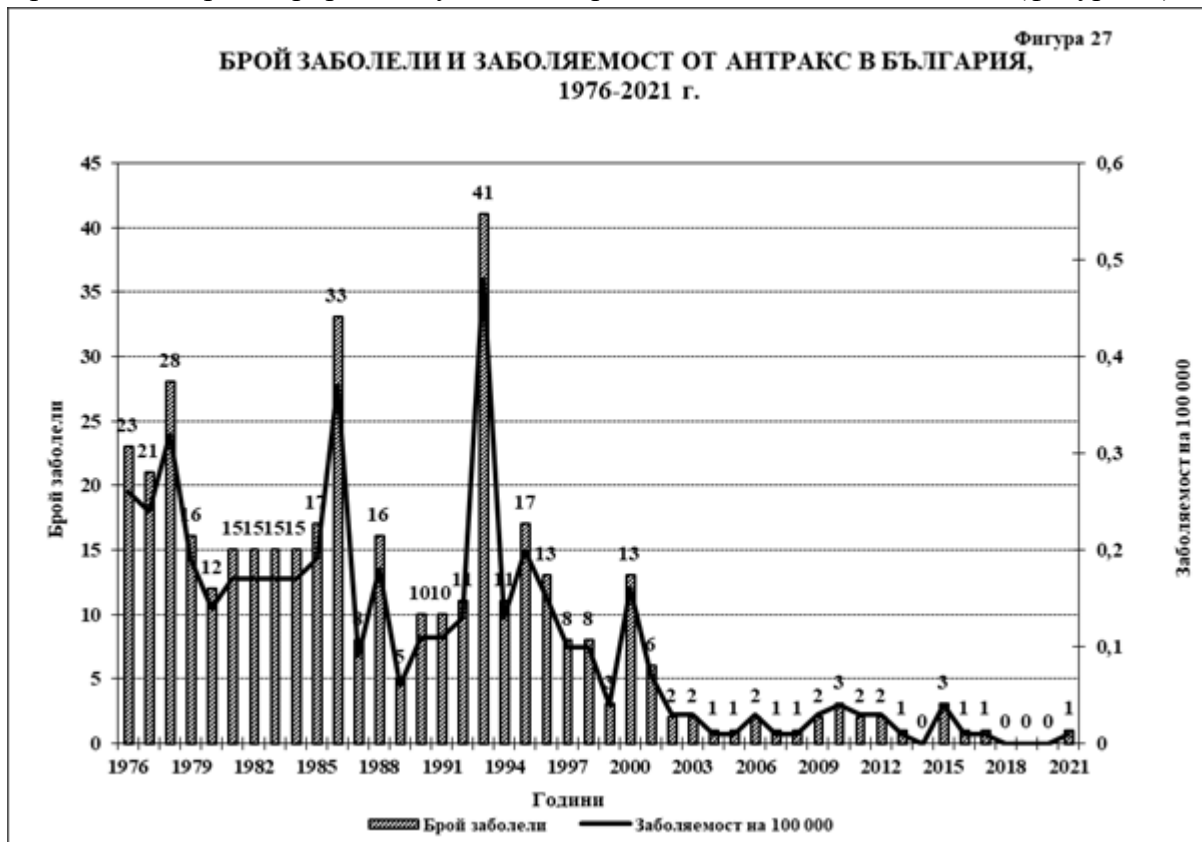
При анализ на показателите за изпълнение на дейностите по надзора на ОВП, с изключение на тези, отнасящи се до провеждането на контролен преглед на 60-тия ден, трябва да се има предвид, че те се отнасят за областите на хоспитализация, а не за областите по местоживеене, в които случаите са регистрирани.

И през 2021г., както и през 2020 г., поради пандемията от COVID-19 се наблюдава спад в показателите, свързани с навременно транспортиране на пробите до НРЛЕ от регионалните здравни инспекции (РЗИ), както и на проведените проследяващи прегледи след 60-тия ден от общопрактикуващите лекари.

7.300НОЗИ С МНОЖЕСТВЕН МЕХАНИЗЪМ НА ПРЕДАВАНЕ НА ИНФЕКЦИЯТА

Антракс

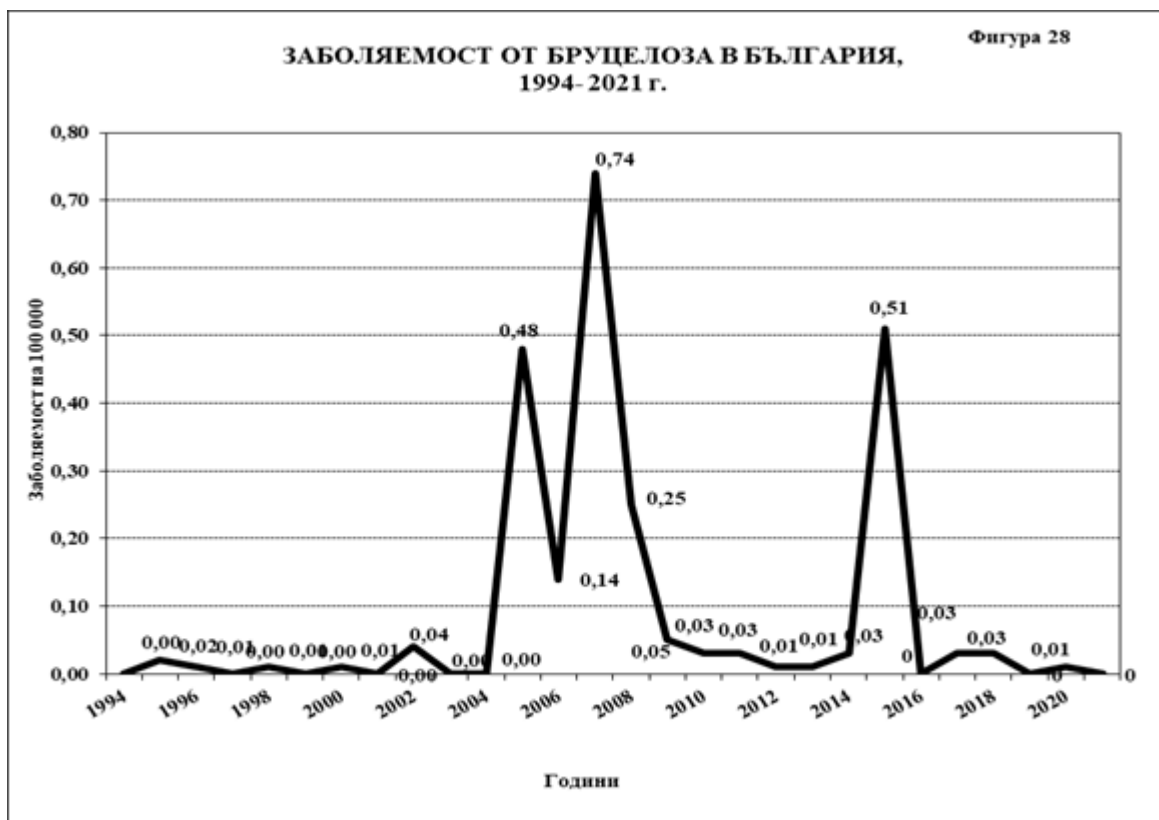
През 2021 г. е регистриран 1 случай на антракс, заболяемост 0,01‰000. – (фигура 27)

Случаят е във възрастова група 45-49 г.(заболяемост 0,19‰000), от област Шумен. Лабораторно потвърден. Излекуван, оздравял.

Бруцелоза

През 2021 г. не са регистрирани случаи на бруцелоза (фигура 28)

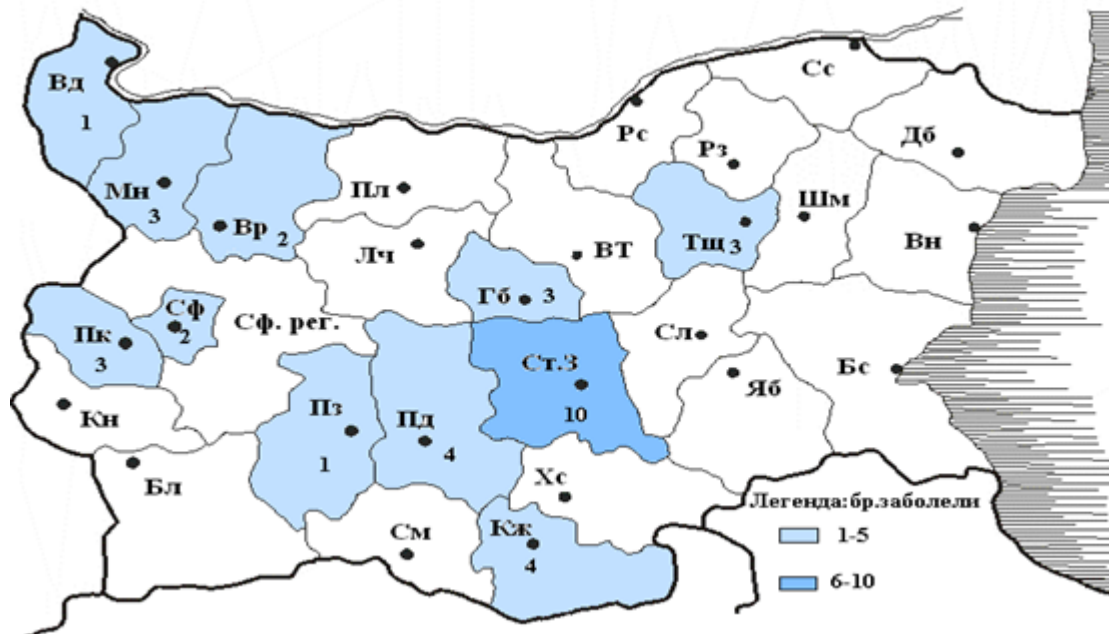
Ку-треска

През 2021 г. заболяемостта от Ку-треска е по-ниска - 0,52‰ (36 случая), в сравнение със заболяемостта през 2020 г. - 1,54‰ (107 случая) и 2019 г. заболяемост 0,63‰ (44 случая) - (фигура 29).

Разпределени по категории случаите са 5 вероятни и 31 потвърдени. Заболелите са регистрирани в 11 области от страната – (фигура 30).

Фигура 30 ТЕРИТОРИАЛНО РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА КУ-ТРЕСКА В БЪЛГАРИЯ И БРОЙ НА ЗАБОЛЕЛИТЕ ПРЕЗ 2021 г.

Най-висока е заболяемостта в област Стара Загора, където са регистрирани 10 случая, заболяемост 3,21‰. Източниците на инфекцията не са установени, но се отхвърля участието на кърлежи.

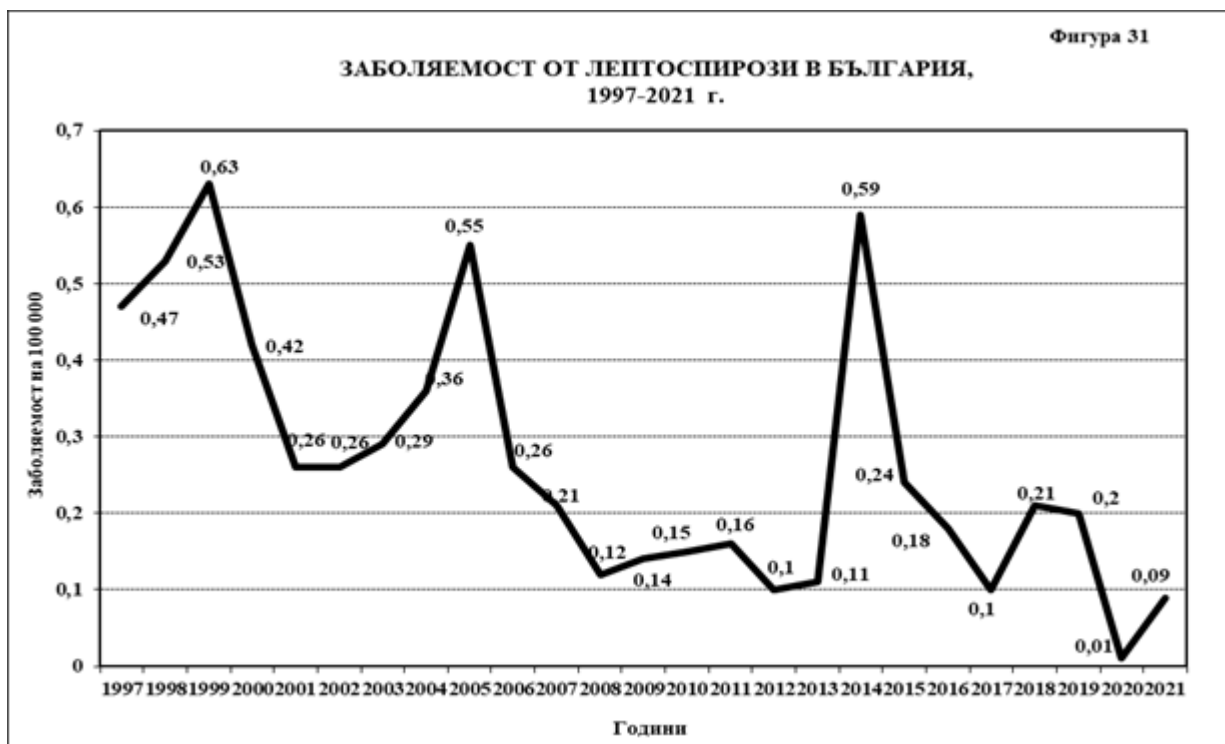
Почти 94% от случаите са регистрирани в периода март-юли. Случаи се регистрират във всички възрастови групи, с изключение на деца до 14 години, като най-засегнати са възрастовите групи над 35 години.

Разпределени по пол случаите са 29 мъже (80,56%) и 7 жени (19,44%).

През годината няма регистрирани смъртни случаи от Ку-треска.

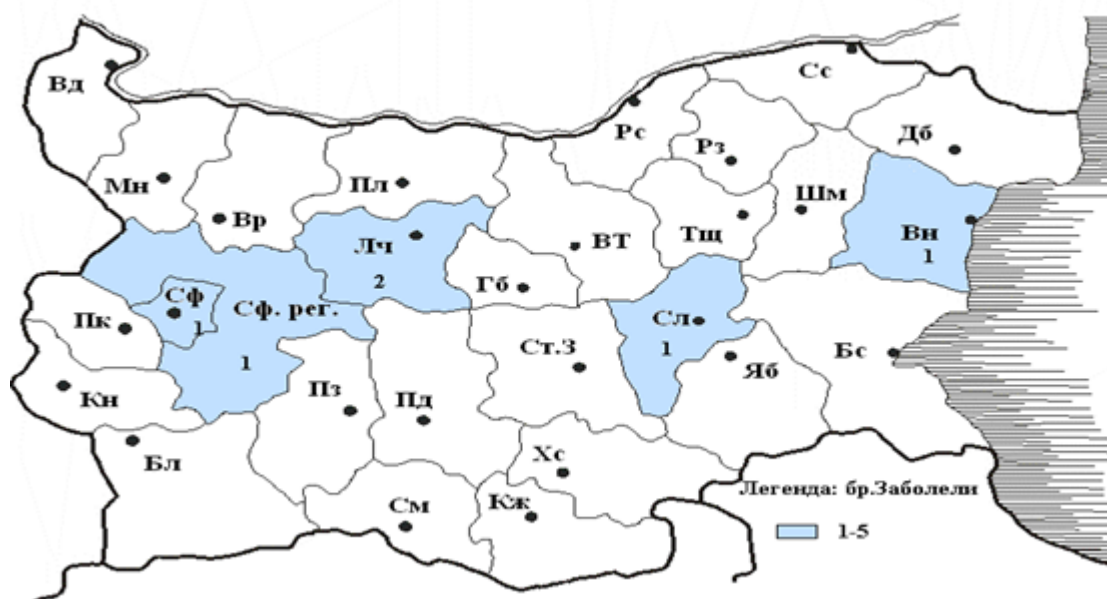
Лептоспирози

През 2021 г. са регистрирани 6 случая на лептоспироза - (заболяемост 0,09‰). В предходните години заболяемостта е между 0,01‰ (през 2020 г. - 1 сл.) и 0,21‰ (2018 г. 15 случая), с подобни показатели през 2019 г. - 7 случая на лептоспироза (заболяемост 0,1‰) – (фигура 31).

Случаите са потвърдени лабораторно. Заболелите са във възрастовите групи над 30 год. Разпределени по пол случаите са 4 мъже и 2 жени. Регистрираните случаи са единични от 5 области – Варна, Ловеч, Сливен, София-град, София-област (фигура 32).

Фигура 32 ТЕРИТОРИАЛНО РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ЛЕПТОСПИРОЗА В БЪЛГАРИЯ И БРОЙ НА ЗАБОЛЕЛИТЕ ПРЕЗ 2021 г.

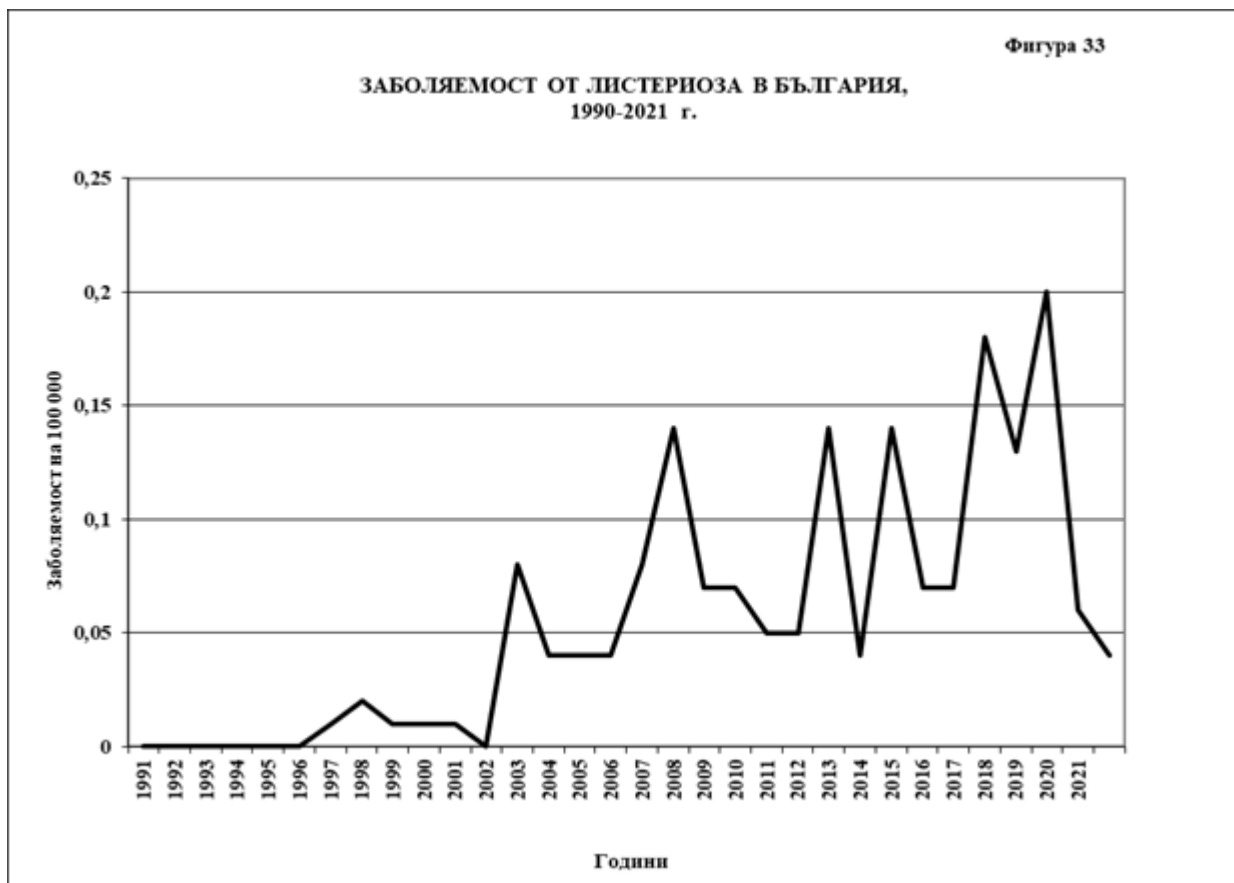
Листериоза

През 2021 г. са регистрирани 3 случая на листериоза (заболяемост 0,04‰). Броят на случаите и заболяемостта не се различават съществено спрямо 2020 г., когато са регистрирани 4 случая на листериоза (заболяемост 0,06‰). При сравнение с предходните няколко години, това е най-малкият брой заболели (през 2019 г. са регистрирани 14 случая на листериоза - заболяемост 0,20 ‰), 9 случая през 2018 г. - заболяемост 0,13‰ и 13 случая през 2017 г. – (фигура 33).

Регистрираните случаи са от област Пазарджик (1 сл.) и от София-град (2 сл.) и са потвърдени лабораторно.

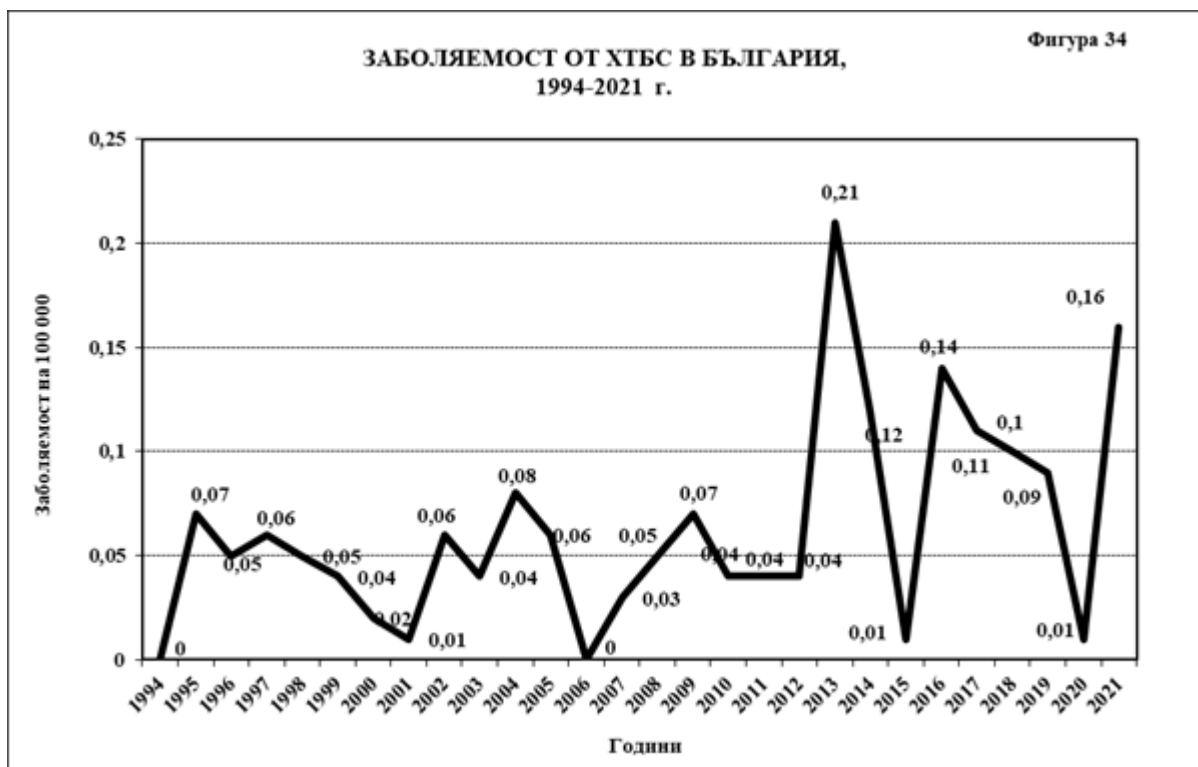
Случаят от Пазарджик е при новородено, изолирана е (*L. Monocytogenes*),. При проведеното епидемиологично проучване не е разкрит източника на зараза, поради трудния контакт с майката, която е от ромски произход. Бебето е лекувано и изписано в добро състояние. Случаите от София-град са при жени, серологично потвърдени (*L. Monocytogenes*), респективно – от лохии и в хемокултура. И при двата случая епидемиологичното проучване е с данни за консумация на храни, закупени от нерегламентирани производители.

През годината няма починали от листериоза.

Хеморагична треска с бъбречен синдром (ХТБС)

През 2021 г. са регистрирани 11 случая на ХТБС (заболяемост 0,16 ‰). Заболяемостта е по-висока спрямо предходните години (2020 г. - 1 случай ,заболяемост 0,01‰; 2019 г - 6 сл. ,заболяемост 0,09‰ и 2018 г. - 7 сл., заболяемост 0,10‰) – (фигура 34)

Случаите са лабораторно потвърдени.

Регистрирани са от м. юни до м. октомври, в областите Пазарджик (5 сл.), Пловдив (1 сл.), София град (4 сл.) и Хасково(1 сл.). (фигура 35).

Фигура 35 ТЕРИТОРИАЛНО РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ХТБС В БЪЛГАРИЯ И БРОЙ НА ЗАБОЛЕЛИТЕ ПРЕЗ 2021 г.

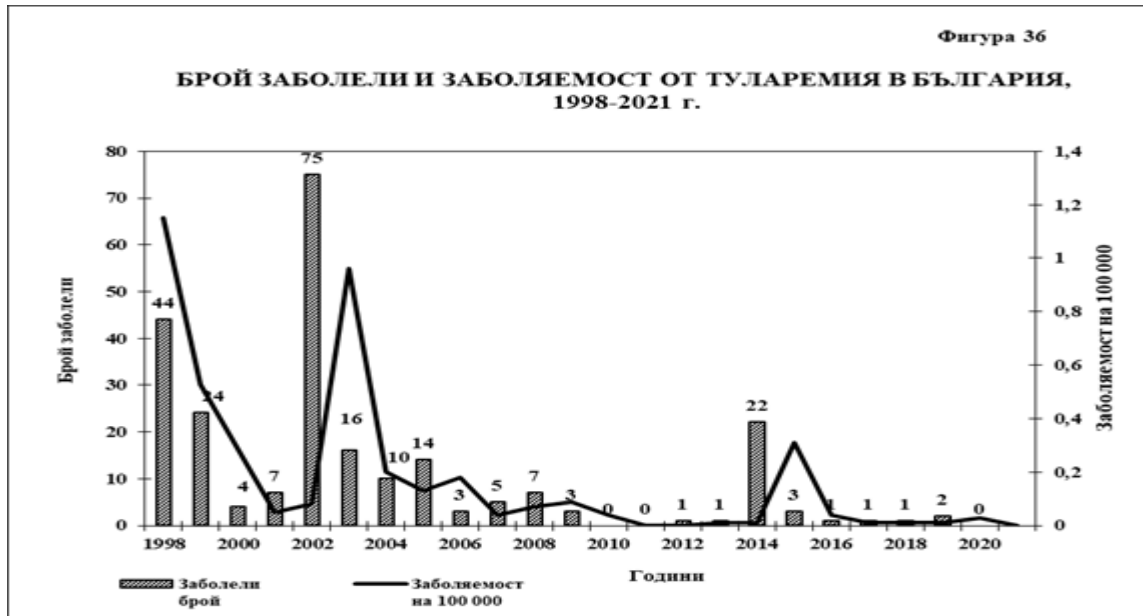

Заболените са от различни възрасти: 4 от случаите са между 10 и 29 г., а останалите са над 35 годишна възраст. Мъжкият пол е преобладаващо засегнат -10 от случаите са при мъже.

Хоспитализирани са 9 от заболялите. Не са регистрирани смъртни случаи.

Туларемия

През 2021 г., не са регистрирани случаи на заболели от туларемия. През 2020 г. са регистрирани 2 случая на туларемия, заболяемост 0,03‰ (в предходните три години 2019 г., 2018 г. и 2017 г. е регистриран по 1 случай на туларемия, годишна заболяемост 0,01‰) – (фигура 36).

Орнитоза

През 2021 г., както и през 2020 г. и 2019 г. не са регистрирани случаи на заболели от орнитоза.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

- 2021 г. е втора поредна година на пандемично разпространение на SARS CoV-2. Епидемията от COVID -19 се характеризира с по-високи стойности на заболяемост и смъртност в сравнение с предходната година. Регистрираните пикове в разпространението на инфекцията се определяха от разпространението на различни варианти на коронавируса, от липса на достатъчно дисциплина в населението при спазването на противоепидемичните мерки и много други фактори, които не са обект на настоящия анализ.
- Целият ресурс на системата на здравеопазването беше ангажиран с действия по превенцията, контрола и лечението на коронавирусната инфекция.
- През 2021 г. са регистрирани по-малко заразни болести в сравнение с обичайното в предходни години, вероятно в резултат от прилаганите нефармацевтични противоепидемични мерки, въведени за ограничаване на разпространението на SARS CoV-2 и оказали влияние върху ограничаването на разпространението на други заразни болести предавани по въздушно-капков, фекално-орален или по контактено-битов път.
- Епидемията от COVID -19 оказва негативно въздействие върху надзора на инфекциозните заболявания. Страхът от заразяване и ограниченията повлияха

върху търсенето и върху оказването на медицински услуги при заразни заболявания респективно върху диагностицирането, регистрацията и отчитането. Претоварването на структурите за противоепидемичен контрол със задачи по откриване на случаи на COVID -19, карантиниране, епидемиологични проучвания, горещи телефонни линии за консултации, ваксинационни кампании и др., наред с ограничения човешки ресурс от специалисти, работещи в тази област доведе до занижаване на контролната и методичната дейност при другите заразни болести.

- Негативно въздействие бе установено при работата с информационната система за грип и ОРЗ, не се въвеждаха от някои РЗИ своевременно данни за съобщени случаи на ОРЗ/грип в седмиците на грипния сезон
- Установени са пропуски и в работата по надзора на ОВП
- Установиха се пропуски в лабораторния надзор и в епидемиологичния надзор на някои заразни болести